Poniedziałek
3 maja 1948 roku

CZYTELNIK

Nr 123 (1152) — Rok IV

Dziennik Zachodni

Wyd. ABCDEFG

Cena 5 zł

Co uczyni Organizacja Narodów Zjednoczonych?

LEGIONY ARABSKIE

WKROCZYŁY DO PALESTYNY

Nadzwyczajne posiedzenie Rady Bezpieczeństwa

Waszyngton. (ob. wł.) Agencja Żydowska zwróciła się z apelem do Rady Bezpieczeństwa o natychmiastową interwencję w Palestynie. Delegat Agencji Żydowskiej w Organizacji Narodów Zjednoczonych Shertock zawiadomił przewodniczącego Rady Bezpieczeństwa Lopeza, że wojska regularne Syrii, Libanu i Iraku przekroczyły granicę palestyńską i atakują trzy osiedla żydowskie w północnej Galilei.

Delegat Agencji Żydowskiej oznajmił, że Żydzi zdecydowani są walczyć do ostatka. **Jeżeli O. N. Z. nie będzie interweniować, to wojna w Palestynie jest nieuniknionа.**

W kołach miarodajnych Organizacji Narodów Zjednoczonych mówi się, że przewodniczący Rady Bezpieczeństwa bada obecnie nowy rozwój sytuacji w Palestynie na skutek interwencji państw sąsiednich i **należy oczekiwać nadzwyczajnego posiedzenia Rady w najbliższych godzinach.** — Dziennik nowojorski „New York Times" domaga się **powzięcia środków gospodarczych w stosunku do państw arabskich.** Dziennik pisze dalej, że Wielka Brytania zobowiązała się onegdaj zagwarantować granice palestyńskie przed napadem państw sąsiednich. Przekroczenie granicy palestyńskiej przez oddziały arabskie **jest więc wyzwaniem Wielkiej Brytanii i ONZ!**

Ze źródeł arabskich donosi się, że wojska libańskie przekroczyły granicę z czołgami i ciężką artylerią. Organizacja żydowska Haganah postanowiła zmobilizować natychmiast mężczyzn od lat 25 do 35.

W ciągu wczorajszej nocy artyleria arabska ostrzeliwała dzielnice żydowskie w Jerozolimie. W arabskim przedmieściu Jerozolimy Katamon na skutek interwencji rządu palestyńskiego nie było w ciągu wczorajszej nocy żadnych poważniejszych zajść.

W rejonie Jafy po wczorajszych gwałtownych walkach panuje ponownie względny pokój. Wojska brytyjskie atakowały pozycje żydowskie czołgami i artylerią. — Przestrzeń między dzielnicą miasta Monszieh zajęta przez Żydów i Tel - Avivem zajęty wojska brytyjskie. Do Jafy przybyły w dniu wczorajszym na dwóch kontrtorpedowcach nowe oddziały brytyjskie. We wczorajszych walkach pomiedzy Żydami i Brytyjczykami 70 Żydów znalazło śmierć, a według komunikatu sztabu brytyjskiego tylko jeden Brytyjczyk został zabity.

Na konferencji przywódców arabskich w stolicy Transjordanii, Anam, król Abdullah zapowiedział „szybką likwidację problemu palestyńskiego".

Jerozolima (API). 18-godzinne zawieszenie broni w żydowsko-arabskich walkach o Jafę przerwane zostało wczoraj późnym wieczorem przez gwałtowny ogień z broni automatycznej i moździeży skierowany z pozycyj arabskich na Tel-Aviv. Żydzi odpowiedzieli również ogniem. Wywiązała się nowa walka, która trwa do chwili obecnej.

Niemcy bezczeszczą radzieckie cmentarze

Berlin (PAP). Jak podaje radzieckie biuro informacyjne, oficerowie radzieccy dokonali w strefie brytyjskiej inspekcji cmentarzy i pomników obywateli radzieckich, wymordowanych w niewoli hitlerowskiej. Oficerowie stwierdzili, że w kilku miastach pomniki i cmentarze uszkodzono w sposób barbarzyński. Wypadki takie zanotowano w Hanowerze, gdzie uszkodzono pomnik wystawiony dla uczczenia 386 zamordowanych obywateli radzieckich, dalej w Warburgu, Falingbostel, gdzie zbezczeszczono cmentarz 40 tysięcy wymordowanych.

Władze radzieckie wystosowały w tej sprawie pismo do władz brytyjskich, żądając roztoczenia opieki nad radzieckimi cmentarzami przed neofaszystowskim barbarzyństwem.

ZSRR — Pakistan

Moskwa (obsł. wł.) — Rozgłośnia moskiewska podaje, że Związek Radziecki i Pakistan postanowiły nawiązać stosunki dyplomatyczne

Słowiańska Wystawa Rolnicza
otwarta w Pradze

Warszawa. (PAP) W czasie od 2 do 23 maja odbywa się w Pradze **Słowiańska Wystawa Rolnicza,** której otwarcie związane jest z setną rocznicą zniesienia pańszczyzny na ziemiach czeskich, z setną rocznicą pierwszego Zjazdu Słowiańskiego w Pradze oraz z trzydziestoleciem istnienia Republiki Czechosłowackiej. **Celem wystawy jest pokazanie całokształtu pracy rolniczej w odrodzonych republikach słowiańskich.**

W ramach wystawy odbedzie się ludowy festiwal pieśni i tańców, w którym zapowiedziały już udział delegacje wszystkich państw słowiańskich. Zespoły wystąpią w narodowych strojach. W festiwalu wezmą też udział polskie szkoły rolnicze, a mianowicie Państwowe Liceum Gospodarstwa Wiejskiego w Chylicach i Państwowe Liceum Ogrodnicze w Ursynowie, dając widowisko złożone z pieśni, tańca i muzyki pt. „Po ojczystej ziemi" oraz Państwowe Liceum Pedagogiczne dla Dorosłych w Lublinie, dając stylizowane widowisko obrzędowe pt. „Wesele lubelskie". Inne grupy polskie przygotowują widowisko sobótkowe pt. „Kupała". Do grup polskich, udających się do Pragi na otwarcie wystawy(dołączyć się mają: chór z Częstochowy „Pochodnia" i grupa góralska z Zakopanego).

Po festiwalu Czesi organizują dla młodych gości liczne wycieczki krajoznawcze.

Dla obejrzenia Słowiańskiej Wystawy Rolniczej w Pradze wyjechać mają delegacje polskich szkół rolniczych oraz młodzieży szkolnej z Przysposobienia Rolniczo-Wojskowego.

Obywatele „drugiej klasy"
Prowokacyjny wniosek w izbie reprezentantów USA

Nowy Jork. (PAP) Złożony w izbie reprezentantów kongresu USA projekt ustawy, zmierzający w praktyce do wyjęcia spod prawa amerykańskiej partii komunistycznej spotkał się ze zdecydowaną reakcją ze strony przywódców tej partii. Przewodniczący i sekretarz komunistycznej partii USA — Foster i Dennis, zapowiedzieli energiczną walkę przeciwko temu projektowi, wyrażając przekonanie, że naród amerykański odrzuci ten prowokacyjny wniosek, który ma na celu dopuszczenie do zapanowania faszyzmu w Stanach Zjednoczonych.

Foster oświadczył, że komuniści nie zgodzą się nigdy na stanie się obywatelami drugiej klasy oraz stwierdził, że jest przeświadczony o tym, iż wszystkie organizacje postępowe wezmą razem z komunistami udział w walce przeciwko temu projektowi.

BYDGOSZCZ. W Bydgoszczy na Starym Rynku przed gmachem Biblioteki Miejskiej przy kopaniu fundamentów basenu-rzeźby „Studzienka", robotnicy natrafili na stare, wydrążone pnie, które były przewodami wodociągów miejskich z początku XVI wieku. Wodociągi zostały wybudowane za zezwoleniem króla Zygmunta I przez specjalistę, sprowadzonego z Bochni.

Runął most - dziesiątki zabitych

Rzym (SAP). Będący w trakcie odbudowy most w Montecastello (między Mercato Sarageno i Sarsina w pobliżu Rimini) z nieprzewidzianych powodów załamał się w momencie, gdy na moście znajdowało się 75 robotników.

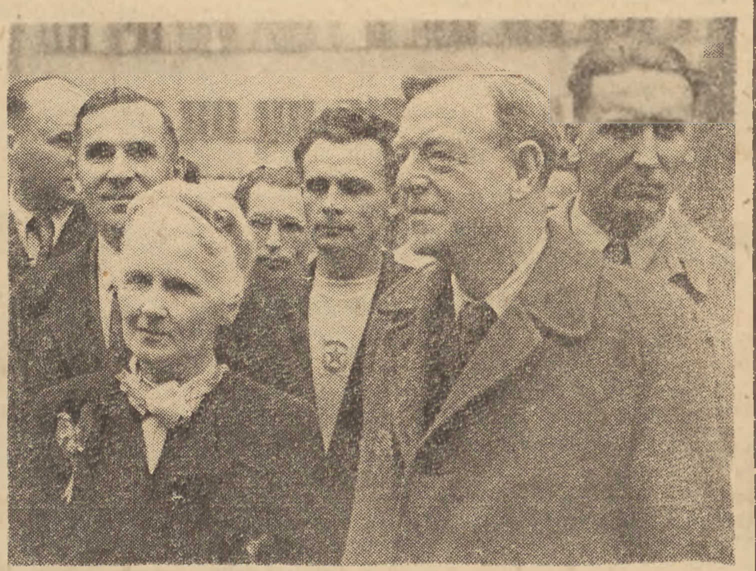
Spod szczątków mostu wydobyto do tej pory 22 zabitych i wielu rannych. Most ten był zniszczony w czasie działań wojennych i obecnie jest odbudowywany.

Czeska „emigracja" i sudeccy Niemcy

Praga (PAP). Dziennik czeski „Mlada Fronta" podaje wiadomość, że grupa zbankrutowanych politycznie uciekinierów czeskich doszła na terenie Niemiec zachodnich do porozumienia z tamtejszymi organizacjami b. Niemców sudeckich. Dziennik podaje, że według doniesień niemieckich, prezes tzw. „Czeskiego Komitetu Narodowego" w Wiesbaden — dr Zivansky oświadczył, iż narodowcy czescy są życzliwei usposobieni w stosunku do Niemców sudeckich, ponieważ „łączy ich ta sama ojczyzna".

Francja nie odda swych kolonii

Paryż (PAP). Prasa paryska przywiązuje zgodnie duże znaczenie do przemówienia prez. Auriola, wygłoszonego w „Kole Francji Zamorskiej". Prezydent podkreślił prawa Francji do terytorium Guyany, Martyniki i Gwadelupy. Przemówienie prezydenta Auriola uważa się za odpowiedź na rezolucję konferencji panamerykańskiej w Bogocie w sprawie kolonii państw europejskich na półkuli zachodniej.

Fragmenty obchodu 1-Majowego w Katowicach. Od góry. Chylą się sztandary na Placu Wojewódzkim przy dźwiękach Hymnu Narodowego. Na trybunie honorowej w czasie defilady (od lewej do prawej) min. Grubecki, przodownik pracy B. Bugdoł, wojewoda Zawadzki, prezydent miasta Willner, poseł Ćwik. „Służba Polsce" defiluje witana huraganem oklasków. Entuzjastycznie witano również formacje weteranów powstań śląskich. Delegaci Bułgarii z portretem Dymitrowa i reprezentanci Jugosławii z portretem marszałka Tito. Delegat angielskiej partii komunistycznej Evatt V. Tempest z małżonką.

Foto dla Dziennika Zachodniego — Czesław Datka, Katowice

Nota Jugosławii w sprawie Triestu
Opory w międzystrefowej komunikacji

Belgrad. (PAP) Zarząd wojskowy jugosłowiańskiej strefy Wolnego Obszaru Triestu wystosował do anglosaskich władz okupacyjnych notę z energicznym protestem przeciwko jednostronnemu wprowadzeniu ograniczeń ruchu osobowego pomiędzy poszczególnymi strefami okupacyjnymi Wolnego Obszaru Triestu. Nota podkreśla, że te zarządzenia gwałcą postanowienia i ducha traktatu pokojowego oraz podpisany przez obie strony układ o międzystrefowym ruchu ludności. Zarząd jugosłowiański domaga się uchylenia tych antydemokratycznych i godzących w interesy ludności Wolnego Obszaru zarządzeń.

Nowy ambasador USA w Atenach

Waszyngton. (PAP) W tutejszych kołach politycznych uważa się za pewną nominację nowego ambasadora USA przy rządzie greckim. Stanowisko to ma objąć Bertrand Barnes, który, będąc zawodowym dyplomatą, pełnił w latach 1944 do 1945 funkcję posła amerykańskiego w Sofii.

Z udziałem 250 000 uczestników

Olbrzymia manifestacja w Warszawie

Warszawa. (PAP) Głównym punktem uroczystości 1-majowych w Warszawie była olbrzymia manifestacja na Placu Zwycięstwa. Masy warszawiaków szczelnie wypełniły wszystkie przyległe do placu ruiny. Na zwalonych gzymsach, na latarniach nawet, wszędzie widnieją ludzie. Nie mniej niż ćwierć miliona ludzi zaległo obydwa wielkie place Zwycięstwa i Teatralny i dziesiątki przyległych ulic.

Na trybunie honorowej ustawionej u wylotu Ogrodu Saskiego zajęli miejsca przywódcy partii robotniczych: sekr. gen. CKW PPS — premier Cyrankiewicz, sekr. gen. KC PPR Władysław Gomułka — Wiesław, sekr. gen. NKW SL wicepremier Antoni Korzycki, wicemarszałek Sejmu — Roman Zambrowski, minister obrony narodowej — marszałek Polski Michał Żymierski, ministrowie: przemysłu i handlu — Hilary Minc, administracji publicznej Osóbka Morawski, bezpieczeństwa — Radkiewicz, aprowizacji Lechowicz, podsekretarz stanu w Prezydium Rady Ministrów — Berman, wiceministrowie: obrony narodowej — gen. Spychalski, sprawiedliwości — Chajn, spraw zagranicznych — Leszczycki, komendant główny M. O. — gen. Witold, prezydent stolicy — Tolwiński, przedstawiciele partii politycznych, organizacji młodzieżowych i inni.

Cichnie rozgwar, nieruchomieją wielotysięczne masy, kiedy rozbrzmiewa potężna melodia hymnów robotniczych. Na trybunę ustawioną na Placu Zwycięstwa wchodzi przewodniczący Warszawskiej Rady Związków Zawodowych — Jan Rustecki i wita ludność pracującą Stolicy.

Wśród burzliwych oklasków i owacji przemawiają następnie: sekr. gen. PPS Józef Cyrankiewicz i sekr. gen. PPR Władysław Gomułka-Wiesław. Ich mocne słowa wzniecają powtarzające się wciąż fale entuzjazmu.

Przemawia premier Cyrankiewicz

Premier Cyrankiewicz pozdrowił ludność pracującej Warszawy, która jest dla całego narodu symbolem twardej walki o wolność i dowodem odbudowy Polski.

Dziś po raz czwarty — mówił premier — **obchodzimy święto 1 Maja jako święto wolności narodowej i społecznej, jako święto socjalizmu zwycięskiego i budującego, jako święto jedności robotniczej i zbratania mas pracujących. PPS i PPR z dumą patrzą na miniony okres walki o czynną realizację haseł klasy robotniczej. Okres ten został w pełni wykorzystany, przede wszystkim dzięki jednolitemu frontowi. Wspólna partia, zrodzona z najlepszych tradycji PPR i PPS będzie w przyszłości realizatorką najlepszej nadziei ludzkości, realizatorką socjalizmu.**

...i wicepremier Gomułka

Zebranych pozdrowił następnie imieniem PPR wicepremier Gomułka.

Dzisiaj nie można już wątpić — mówił wicepremier — **że opracowane przez nas plany są realne. Dotychczasowe osiągnięcia dobitnie potwierdzają, że zjednoczony w twórczym wysiłku polski lud pracujący potrafi wykonać wszystkie zadania nakreślone w Trzyletnim Planie Gospodarczym. Będziemy dalej kroczyć po drodze realizacji planu zbudowania dobrobytu mas pracujących, wielkości i siły naszej ojczyzny.**

Przemówienie swe zakończył wicepremier Gomułka okrzykiem na cześć wolnej, niezawisłej i kwitnącej Polski Ludowej.

Przemawiali następnie: wicepremier Korzycki, wicemin. Chajn oraz przewodniczący Centr. Komitetu Jedności Młodzieży gen. Zarzycki, który podkreślił, że pod hasłem Polski Ludowej buduje się jedna organizacja młodzieży polskiej. Centralny Komitet Jedności Młodzieży ustalił, że dzień rocznicy historycznego manifestu PKWN, dzień 22 lipca będzie dniem kongresu zjednoczeniowego organizacji młodzieżowych i dniem powstania zjednoczonej organizacji młodzieży polskiej.

Przewodniczący Rustecki odczytał pozdrowienia dla klasy robotniczej od władz naczelnych Stronnictwa Pracy i Polskiego Stronnictwa Ludowego.

Odczytana przez przewodniczącego rezolucja zostaje przyjęta wśród nie milknących owacji. Orkiestry grają hymny robotnicze i hymn narodowy, poczem rozpoczęła się wspaniała defilada, która trwała przez kilka godzin.

Rezolucja

My, pracujący stolicy, zebrani na wiecu pierwszomajowym, oświadczamy:

Realizacja jedności PPR i PPS zwiększy wysiłek całego narodu w odbudowie, walce z wrogiem klasowym, w utrwaleniu niepodległości naszego kraju.

Jedność będzie zwycięstwem polskiego ruchu robotniczego nad rozbijającą go w przeszłości prawicą socjalistyczną.

Przyszła zjednoczona partia będzie mogła skuteczniej realizować program odpowiadający interesom całej klasy robotniczej.

Wzmocnieni jednością, postanawiamy jeszcze bardziej, niż dotych czas pracować dla dobra Polski, roz szerzać współzawodnictwo pracy, budować potęgę gospodarczą i dobrobyt naszego kraju.

Stojąc niezłomnie na straży naszej niepodległości i suwerenności — zacieśniać będziemy nasz sojusz ze Związkiem Radzieckim i krajami demokracji ludowej, utrwalać więź solidarności z narodami walczącymi o swą wolność przeciw zakusom imperializmu.

Pozdrawiamy cały naród polski i wszystkie narody walczące o wol ność, pokój i postęp.

Niech żyje silna, niepodległa i suwerenna Polska Ludowa.

Rys. Gwidon Miklaszewski

W wyniku przeprowadzonej w Szkocji zbiórki, Szkocki Czerwony Krzyż ofiarował Polsce 10 najnowocześniejszych gabinetów lekarskich na przyczepkach samochodowych wraz z ciągnikami.

— Najlepszy kawał o Szkotach to jednak sami zrobiliśmy!

Delegacja Polaków z Ameryki

wzięła udział w Święcie 1-Majowym

Warszawa (PAP). Dnia 1 maja o godz. 5 rano przybyła na Dworzec Główny delegacja robotnicza Polaków z Ameryki. W skład delegacji wchodzą 73 osoby ze Stanów Zjednoczonych i 12 osób z Kanady.

Najliczniej reprezentowana jest Polonia amerykańska z Detroit, następnie z Chicago i New Yorku.

Delegację witał w Gdyni, dokąd przybyła na „Batorym", sekretarz KCZZ Bolesław Gebert, w stolicy imieniem warszawskiego ruchu zawodowego przywitał robotników-Polaków z Ameryki przewodniczący Warszawskiej Rady ZZ, Krusteckl.

Delegacja wzięła udział w obchodzie 1-majowym w stolicy. Dnia 3 maja o godz. 13 w sali kon ferencyjnej Warszawskiej Rady Zw. Zawodowych delegacja robotników-Polaków z Ameryki konferować będzie ze stołecznym aktywem związkowym. Delegacja zwiedzi też ośrodki przemysłowe i Ziemie Odzyskane.

Policja aresztowała senatora Taylora

Waszyngton. (obsł. wł.) Rozgłośnia londyńska podaje, że w jednym z miast stanu Alabama policja amerykańska aresztowala w dniu wczorajszym na wielkim wiecu murzyńskim trzeciej partii Stanów Zjednoczonych, senatora Taylora kandydującego z ramienia partii b. wiceprezydenta USA Henryka Wallace'a. Jednak senator Taylor został po kilku godzinach wypuszczony na wolność. (g)

Stan wojenny w Grecji

Wielka ofensywa gen. Markosa

Ateny (API). Rząd grecki wprowadził z dniem wczorajszym stan wojenny na całym terenie Aten i portu Pireus. Zarządzenie to uchwalone zostało na konferencji rady ministrów i szefów szta bu zwołanej w związku z zamachem na ministra sprawiedliwości Ladasa.

Stan wojenny obejmuje również Peloponez, Kretę i szereg innych wysp. Dzięki temu zarządzeniu władze woj skowe i policyjne będą mogły dokonywać aresztowań bez podania powodu, kontrolować korespondencję prywatną, wprowadzać godzinę policyjną itd.

Ateny. (obsł. wł.) Zamach na ateńskiego ministra sprawiedliwości Ladasa wywołał wielkie zaniepokojenie w ateńskich kołach rządowych. Skorzystano z okazji by dokonać licznych aresztowań, bez podania powodu, wśród działaczy ruchu komunistycznego i socjalistycznego.

Sprawcą zamachu jest młody 22-letni robotnik. Znajduje się on obecnie ciężko ranny w jednym ze szpitali wojskowych Aten.

Zamach nastąpił, kiedy minister sprawiedliwości opuścił kościół św. Jerzego i udał się do siedziby ministerstwa. Zamachowiec rzucił granat ręczny do samochodu raniąc ministra w głowę i w brzuch. Młody zamachowiec rzucił jeszcze trzy granaty zabijając jednego policjanta, raniąc kilka innych i siebie samego.

Stan zdrowia ministra ateńskiego **jest beznadziejny.** Odwiedzili go w dniu wczorajszym król, premier Sofulis i min. Tsaldaris. Ten ostatni oświadczył, że liczni inni członkowie **rządu otrzymali listy z groźbami.** Zarządzono stan wojenny w całej południowej Grecji, na skutek, jak powiedział Tsaldaris, „odkrycia wielkiego spisku komunistycznego".

Równocześnie donoszą korespondenci zagraniczni, że **wojska demokratyczne gen. Markosa rozpoczęły wielką ofensywę w środkowej Grecji.**

Ateny (ob. wł.). Rozgłośnia ateńska donosi, że min. Ladas zmarł w ciągu nocy, na skutek odniesionych w zamachu ran.

100 milionów ludzi

wkroczyło na drogę samodzielnego rozwoju

Berlin. (PAP) W artykule pt. „Pierwszy maja — dniem walki klasy pracującej", ukazujący się w sektorze radzieckim Berlina dziennik „Taegliche Rundschau" pisze:

„Amerykańscy imperialiści dla przeprowadzenia swoich zbrodniczych planów posługują się polityką rozłamu, prowadzoną w najszerszej skali, aby tym łatwiej móc zagarnąć Europę. *Dzielą więc ją na wschód i zachód, dzielę Niemcy, dzielą również ruch robotniczy i zawodowy, kupują sobie rozłamowców i posługują się nimi dla zahamowania postępu i demokracji. Schuman i de Gaulle, de Gasperi i Saragat, Blum i Spaak, Schumacher i Kaiser, — wszyscy używani są do walki przeciwko demokracji i socjalizmowi, którego największym wrogiem jest amerykański imperializm.*

Jednakże imperialiści przeliczyli się w ocenie swych sił. Siły demokracji, przekraczają dziś siły obozu imperialistycznego. *100 milionów ludzi w krajach nowej demokracji ludowej wkroczyło na drogę samodzielnego rozwoju.*

Front ludowy we Francji i we Włoszech ma za sobą ponad 30 procent ludności każdego z tych krajów. Właśnie te siły stanęły na przeszkodzie urzeczywistnieniu celów amerykańskiego imperializmu, który dąży do gospodarczej i politycznej kolonizacji krajów Europy i do rozpętania nowej wojny światowej."

W zakończeniu „Taegliche Rundschau" stwierdza, że nawet przy pomocy agentów imperializmu i planu Marshalla, kapitalistom amerykańskim nie uda się oszukać narodów Europy, *które wytrwale dążą do urzeczywistnienia demokracji i utrwalenia pokoju.*

Hitlerowiec „ekspertem"

w sprawach wschodnich

Stuttgart. W kołach niemieckich zwrócono uwagę na osobę b. dziennikarza hitlerowskiego — Artura Justa, którego ostatnio zatrudniono w Stuttgarcie w biurze dla spraw pokoju na stanowisku eksperta zagadnień wschodnich.

Komisja ta jest o tyle charakterystyczna, że Just zajmował w czasach hitlerowskich stanowisko referenta spraw wschodnich, współpracując ściśle z najwyższymi dygnitarzami rządu.

Ochrona zdrowia dzieci europejskich

Godna pochwały akcja międzynarodowa

Paryż (PAP). Dyrektor Międzynarodowego nadzwyczajnego funduszu dziecięcego — Alfred Davidson oświadczył, że instytucja ta przewiduje *dostarczenie dodatkowo 300 kalorii dziennie dla dożywienia 20 milionów dzieci w 12 państwach europejskich. Organizacja dysponuje odpowiednimi funduszami na ten cel.*

Międzynarodowy fundusz dziecięcy złożył również propozycję *zaszczepienia przeciwko gruźlicy 60 milionów dzieci w Albanii, Austrii, Bułgarii, Finlandii, Francji, Grecji, na Węgrzech, we Włoszech, w Polsce, Rumunii, Czechosłowacji i Jugosławii.* Plan ten ma być wykonany przy współpracy ze strony Światowej Organizacji Zdrowia i Duńskiego Czerwonego Krzyża. 160 grup lekarzy skandynawskich i pielęgniarek rozpocznie wkrótce akcję szczepień i udzieli miejscowym władzom wskazówek co do zastosowania środków przeciwgruźliczych.

Święto Oświaty

W dniach od 2 do 4 maja obchodzić będziemy Święto Oświaty. W tym roku stoją przed społeczeństwem konkretne zadania, a przede wszystkim walka z analfabetyzmem, będącym owocem zarówno niedostatku szkolnictwa powszechnego przed wojną, jak i lat wojennego zastoju.

Analfabetyzm — to najwierniejszy sprzymierzeniec zacofania i ciemnoty, wróg społecznego postępu. Dlatego musimy go wytępić w jak najkrótszym czasie. Środków ku temu jest wiele. Najważniejszy z nich — to zdrowe, konieczne współdziałanie całego społeczeństwa, rywalizacja związków, organizacyj, czy rad zakładowych, prowadzących na swoim terenie skuteczną walkę z analfabetyzmem, zwalczających go wśród swoich członków. Odezwa komitetu „Święta Oświaty" zwraca słuszną uwagę, że jest wielu obywateli, którzy są w możności przyjść z realną pomocą przeciążonemu pracą nauczycielstwu, poświęcić nieco czasu na naukę czytania i pisania analfabetów. Wystarczy odbyć kilkodniowy kurs, aby posiąść niezbędne wiadomości z zakresu techniki nauczania. Każda organizacja społeczno-oświatowa, każdy inspektorat szkolny ułatwi opanowanie tej umiejętności. Wreszcie odezwa stwierdza, że każdy wydatek, przeznaczony na ten cel, opłaci się sowicie, że winien on się znaleźć w budżecie zatrudniających analfabetów zakładów pracy.

Trudno zaprzeczyć, że akcja zwalczania analfabetyzmu wymaga społecznego współdziałania, wymaga zjednoczenia wysiłków nie tylko szkoły, ale i wszystkich ludzi dobrej woli, świadomych tej wielkiej prawdy, że ciemnota i demokracja są to pojęcia wykluczające się wzajemnie.

Państwo Polskie w dobie obecnej przykłada wielką wagę do oświaty, do rozwoju szkolnictwa. Świadczy o tym choćby budżet Ministerstwa Oświaty, wynoszący przeszło 25 miliardów złotych, mówiący o olbrzymim wysiłku, jaki wkładamy w przygotowanie młodych pokoleń do przyszłych zadań. Niemal 4400 tys. młodzieży, jak głosi Narodowy Plan Gospodarczy na rok 1948, kształcić się będzie w szkołach wszystkich typów od powszechnych do akademickich.

W porównaniu z rokiem ub. ilość uczniów na każdy tysiąc mieszkańców zwiększy się w szkołach powszechnych o 14 proc., w zawodowych o 180 proc., zawodowych dokształcających o 135 proc., średnich ogólnokształcących o 64 proc., wyższych i akademickich z górą 200 proc. Słowem, na odcinku kształcenia młodzieży intensywnie odrabiamy straty zadane nam przez wojnę. Pomimo rozlicznych trudności oświata polska, dzięki ofiarnej pracy nauczyciela, odradza się szybko.

Dlatego Święto Oświaty nie jest zdawkową, przemijającą bez echa manifestacją. Musi się upamiętnić konkretnym czynem, spełnionym przez współdziałające z władzami społeczeństwo.

Będzie nim ostateczna rozprawa z klęską społeczną, z analfabetyzmem.

Bez ogródek

Główny cel

amerykańskiej polityki

Waszyngton. (PAP) Wybitny publicysta amerykański, współpracownik „New York Daily Mirror" — Pearson, podaje wypowiedź amerykańskiego sekretarza armii — Royalla na temat stanowiska USA wobec Niemiec. Royall oświadczył w komisji wydatków budżetowych Izby Reprezentantów dosłownie: „Przyznaję, że naszym głównym celem jest budowanie silnych politycznie i przemysłowo Niemiec. Przedłużenie akcji denacyfikacyjnej stanowi niebezpieczeństwo dla urzeczywist nienia tego celu".

Pearson dodaje, że Royall jest już oddawna znany, jako jeden z najbardziej zagorzałych rzeczników zaprzestania denacyfikacji w zachodnich Niemczech oraz odegrał dużą rolę w tuszowaniu postępowania karnego przeciwko dyrektorom koncernu Kruppa i Farbenindustrie.

500 kosiarek

z Czechosłowacji

WARSZAWA. (tel. wł.) W ramach umowy gospodarczej polsko-czechosłowackiej przybędzie wkrótce do kraju 500 kosiarek i żniwiarek oraz cały szereg innych maszyn rolniczych. Pierwszeństwo w zakupie posiadać będą majątki państwowe oraz gospodarstwa należące do Samopomocy Chłopskiej.

Katastrofa samolotu

Paryż. (obsł. wł.) Samolot brytyjski RAF runął w dniu wczorajszym w okolicach Avignonu. Cała załoga znalazła śmierć w katastrofie.

Kluby Wallace'a

w każdej fabryce

Waszyngton (PAP).

Na zjeździe w Milwaukee, na którym utworzona została Ludowa Partia Postępowa Wisconsinu, przemawiał b. gubernator wysp Wirgińskich — Robert Lovett — który oświadczył: „W Stanach Zjednoczonych, a szczególnie w Kongresie USA, panuje przekupstwo".

Konferencja 600 działaczy zawodowych w Newarku, reprezentujących 35 związków zawodowych, przyjęła oficjalnie rezolucję na ręce zjazdu Partii Postępowej stanu New Jersey. Były radca prawny CIO. Pressman, przemawiając na tej konferencji, potępił projekt ustawy antykomunistycznej, którą scharakteryzował jako „ustawę o kontroli nad myślami". „Obecna sytuacja w Stanach Zjednoczonych — oświadczył Pressman — przypomina bardzo sytuację w Niemczech w roku 1932". Konferencja przyjęła rezolucję, nawołującą do organizowania w każdej fabryce w stanie New Jersey klubów, popierających kandydaturę Wallace'a.

Układ z frankistowską Hiszpanią

zawiera Francja

Paryż (API). Zgodnie z przewidywaniami obserwatorów politycznych, Francja porzuciła całkowicie politykę wrogości wobec swego sąsiada zza Pirenejów i po otwarciu granicy z faszystowską Hiszpanią zdecydowała się obecnie na zawarcie z gen. Franco układu handlowego.

Jak donosi korespondent Reutera, układ ten wejdzie w życie z dniem 15 maja na okres 1 roku. Podpisanie jego nastąpić ma w ciągu najbliższych dni. Suma obrotów towarowych między obu krajami wyniesie około 25 milionów franków. Francja dostarczy faszystowskiej Hiszpanii przetworów chemicznych, ciężarówek i sprzętu elektrotechnicznego i innych maszyn, otrzymując w zamian piryty, rtęć, cynę i artykuły żywnościowe.

Stefan Litauer

Wojska króla Transjordanii

(KORESPONDENCJA WŁASNA „DZIENNIKA ZACHODNIEGO")

Londyn, w maju.

Armia Transjordanii wkroczyła do Palestyny! Jak donosi agencja Reutera oddziały transjordańskie zajęły położone o blisko 20 km od Jordanu Jerycho; atak Transjordanii na Palestynę rozpoczął się w nocy z poniedziałku na wtorek, a król Transjordanii, Abdullah, oświadczył specjalnemu wysłannikowi Reutera, że jedynym rozwiązaniem problemu palestyńskiego jest — jego zdaniem — wojna przeciwko syjonizmowi, a użycie w niej wojsk transjordańskich uważa za zupełnie naturalne zjawisko.

Wszystko to brzmi zupełnie normalnie, z wyjątkiem jednej tylko „drobnej" nieścisłości, a mianowicie: żadna właściwie

armia transjordańska nie istnieje!

Istnieje natomiast Legion Arabski, utworzony na terenie Transjordanii przez Anglików. Ten oto Legion Arabski, wyekwipowany przez Anglików, finansowany przez Anglików i dowodzony przez Anglików, stanowi siły zbrojne króla Transjordanii. Komendantem Legionu Arabskiego jest Glubb Pasza, ale ten „pasza" jest majorem wojsk angielskich, synem generała angielskiego, Sir Fredericka Glubba!

Gdy po pierwszej wojnie światowej rząd brytyjski przejął mandat nad Palestyną, oddzielił wówczas pustynną wschodnią część Palestyny, po drugiej stronie Jordanu, nazwał ją Transjordanią i usadowił syna króla Husseina, władcy Hedżasu, Abdullaha jako emira.

Mieszkańcy tego terytorium w liczbie 400.000 składali się przeważnie z Beduinów, prowadzących prymitywny koczowniczy tryb życia. Rząd brytyjski odkomenderował wówczas do pomocy emirowi Abdullahowi kapitana wojsk brytyjskich z wywiadu angielskiego w Egipcie, nazwiskiem Peake jako doradcę wojskowego. Przystąpił on do organizowania zbrojnych oddziałów arabskich, wykorzystując umiejętnie wojownicze zapały Beduinów. Tak powstały zaczątki Legionu Arabskiego, którego pierwszym komendantem był Peake, jako Peake Pasza, na podstawie godności nadanej mu przez emira Transjordanii, obecnego króla Abdullaha.

Ale duszą i mózgiem Legionu Arabskiego, właściwym jego organizatorem, a po ustąpieniu Peaka —

kemendantem jest Glubb Pasza

John Bagot Glubb liczy dzisiaj 51 lat. W r. 1914, gdy rozpętała się pierwsza wojna światowa, młody Glubb, idąc w ślady ojca-generała, ukończył chlubnie angielską szkołę artyleryjską w Woolwich pod Londynem. Jako porucznik walczył we Francji od 1915 do 1918 r. Po rozejmie, gdy oficerowie masowo opuszczali armię, pewna liczba młodych oficerów, w poszukiwaniu wrażeń, zgłosiła się do służby w terenach Środkowego Wschodu, które w wyniku wojny znalazły się pod kontrolą brytyjskich sił zbrojnych. Około 50 zgłosiło się do Iraku, wśród nich mianowany kapitanem Glubb. W r. 1920 tenże John Bagot Glubb odkomenderowany został do Iraku i pierwszym powierzonym mu zadaniem było budowanie hangarów.

Glubb prędko przyswoił sobie język arabski i w r. 1923 przydzielony został do specjalnego oddziału oficerów czynnych pozostających w charakterze instruktorów cywilnej administracji Iraku. W r. 1926 w randze majora wystąpił z czynnej służby w wojsku brytyjskim i przyjął stanowisko inspektora administracji przy rządzie Iraku.

Glubb rychło udoskonalił swoją znajomość dialektów arabskich i przyswoił sobie sposób życia Arabów, żyjąc często wśród Beduinów w ich namiotach na pustyni.

Glubb zaaklimatyzował się wśród Beduinów i został ich mężem zaufania i przyjacielem szeików arabskich.

W r. 1928/29, gdy na granicy Iraku i Arabii Saudyjskiej wybuchło powstanie szczepów arabskich, major Glubb

powołany zostaje do wojska brytyjskiego

i wysłany na tereny objęte powstaniem, jako szef wywiadu. Gdy powstanie zostało uśmierzone i rząd Transjordanii ze swej strony przystąpił do opanowania buntujących się szczepów arabskich w swojej pustyni — przeprowadzenie tego zadania powierzone zostało Glubbowi. Do tego celu posłużył mu bezczynny dotychczas Legion Arabski. Glubb rozpoczął zakrojoną na dużą skalę rekrutację Beduinów do Legionu łącznie z tymi, którzy służyli pod jego rozkazami w Iraku. Ci Beduini ułatwili mu łączność z mieszkańcami pustyni transjordańskiej.

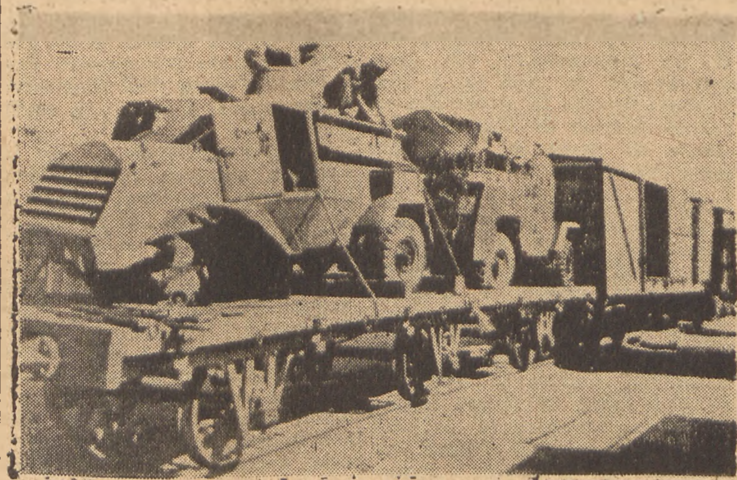
Wojowniczy Beduini chętnie wstępowali do Legionu przyciągani magnesem posiadania broni, konia a przede wszystkim malowniczego munduru. Poza tym dobra stosunkowo płaca i korzystne warunki utrzymania miały również znaczenie. W r. 1932 powstanie upadło, a Glubb mianowany został przez brytyjskie ministerstwo kolonii, sprawujące

Kim jest tajemniczy Glubb Pasza?

nadzór nad terenami mandatowymi, dowódcą obszaru pustyni w Transjordanii. Od tej chwili przyszłość Glubba sprzęgnięta została z Transjordanią.

Legion Arabski liczył do niedawna dziesięć tysięcy ludzi i składa się z dwóch części: korpusu policyjnego, utrzymującego porządek w pustyni i właściwego wojska, posiadającego kawalerię beduińską, batalion wielbłądowy, piechotę pustynną i brygadę zmechanizowaną.

Legion posiada 30 oficerów brytyjskich, którzy prowadzą brygadę zmechanizowaną, zaopatrzoną w samochody opancerzone, w piechotę na ciężarówkach, w nowoczesną broń palną jak automatyczne karabiny maszynowe i moździerze polowe. Cały ekwipunek jest brytyjski i ćwiczenia odbywają się według metod brytyjskich. Oficerowie są równocześnie oficerami brytyjskimi, na etacie wojska stacjonowanego, dotąd w Palestynie jak i oficerami Transjordanii. Obowiązuje ich więc podwójna przysięga: wierności, wobec króla angielskiego i wobec króla Transjordanii. Glubb, któremu król Transjordanii za zasługi położone nadał godność paszy jest obecnie funkcyjnym generałem wojska brytyjskiego i włączony do listy etatów palestyńskich.

Angielskie samochody pancerne załadowane na pociąg ewakuujący cywilna ludność brytyjskąz Palestyny strzegą konwoju

Fot. Ag. Ill. API

Generał Glubb Pasza nosi beduiński strój Legionu Arabskiego, narzucony na brytyjski mundur generalski.

Na utrzymanie Legionu Arabskiego łoży rząd brytyjski dwa miliony funtów szterlingów rocznie. Kwota ta figuruje formalnie i jawnie w budżecie państwowym w rozdziale wydatków ministerstwa kolonii.

Ostatnie depesze doniosły, że Glubb Pasza w poniedziałek, 26 kwietnia, w dniu, w którym Transjordania wypowiedziała wojnę syjonizmowi, przyjął obywatelstwo transjordańskie. Wszystko więc jest w porządku. John Bagot Glubb, syn generała Sir Fredericka Glubba, wychowanek Woolwich, oficer i brygadier wojsk brytyjskich, poszedł w zapomnmienie. Istnieje natomiast niskiego wzrostu, siwawy, z śladami zrośniętych blizn na lewym policzku, uśmiechnięty, o niebieskich oczach typowy „Beduin" Glubb Pasza, dowódca Legionu Arabskiego — sił zbrojnych króla Transjordanii, Abdullaha. Nie ma on już z Anglią nic wspólnego z wyjątkiem tych dwóch milionów funtów szterlingów rocznie, figurujących w budżecie angielskim...

Stefan Litauer

W stulecie bitwy pod Miłosławiem

Wspaniały zryw chłopa polskiego

W dniu 26 kwietnia 1848 r. zebrał się w Poznaniu Komitet Narodowy na pamiętnym posiedzeniu, które uchwaliło większością jednego głosu — złożenie broni i całkowitą kapitulację wobec Prusaków. Obecnych było piętnastu członków Komitetu. Przeciw kapitulacji głosowało tylko siedmiu przedstawicieli lewicy demokratycznej, którzy natychmiast po tym z niego wystąpili. Komitet przestał istnieć.

Wypadki toczą się od tej chwili błyskawicznie. 28 kwietnia głównodowodzący armią pruską, gen. Colomb wydał rozkaz likwidacji obozów polskich.

Stan liczebny sił polskich

w dniu 29 kwietnia wynosił ogółem tylko 3 tys. wojska regularnego. Większość jej stanowiły oddziały kosynierów, złożone z chłopów i wiejskich wyrobników, uzbrojonych jeno w kosy i dzidy. Nieliczni tylko mieli broń palną. Byli to przeważnie rzemieślnicy, leśnicy, pisarze gminni, nauczyciele wiejscy, służba dworska i folwarczna oraz niewielka garstka ochotników z Kongresówki.

Istniały też małe oddziały jazdy, złożone z młodzieży szlacheckiej ekonomów, karbowych, fornali itp.

Wszystkie siły polskie rozmieszczone były w czterech obozach: w Miłosławiu, Książu, Pleszewie i Nowym Mieście.

Żołnierze i ich dowódcy

Nigdzie indziej może nie zarysowały się tak jaskrawo różnice poglądów między szlacheckimi jednostkami, dowódcami oddziałów, a ich chłopskimi żołnierzami — jak właśnie w Powstaniu Wielkopolskim. Mimo niedostatecznego uzbrojenia — chłop polski płonął żądzą walki, podczas gdy jego dowódcy, zwłaszcza zaś oficerowie, którzy pochodzili ze środowiska wielkoziemiańskiego, hamowali zapał swych żołnierzy, niejednokrotnie poddawali bez walki zrozpaczone tymi decyzjami całe oddziały, szukając po prostu okazji, aby się poddać. Tymczasem kosynier — chłop zawsze śpieszy na wieść, iż sąsiedni oddział polski oczekuje pomocy, rzucając się często po bohatersku na przeważające siły, górujące nad nim ponadto uzbrojeniem i ekwipunkiem.

Akcja likwidacyjna obozów

Po krwawej masakrze bezbronnych żołnierzy polskich w obozie w Książu, gdzie po 5-godzinnej walce 6-tysięczny oddział pruski zmasakrował resztki załogi, złożonej z 753 powstańców, przyszła kolej na inne obozy. Prusacy byli tak rozbestwieni w Książu, że nie szczędzili nawet rannych i dobijali ich.

Inny miała przebieg bitwa pod Miłosławiem. Siły polskie w tym obozie liczyły tylko 140 kawalerzystów, 270 strzelców, uzbrojonych w broń palną, 600 kosynierów i około 100 partyzantów oraz mały oddział konnicy ze Śląska, przeciwko którym ruszył do ataku pruski gen. Plumen na czele 5 tys. regularnego wojska.

Klęska polska wydawała się nieuchronna, lecz sytuację uratował chłopski oddział kosynierów, uszeregowany na pobliskim folwarku Bugaj. Natarł on na nieprzyjaciela z takim impetem, iż Prusacy nie wytrzymując starcia wręcz, pierzchnęli w panice. Niestety polskie dowództwo nie umiało wykorzystać zwycięstwa. Nie zorganizowało za nimi pościgu.

Zwycięstwo było raz jeszcze dziełem chłopa polskiego, było umiłowaniem przezeń sprawy ojczystej.

Podobnie jak w bitwie pod Racławicami w 1794 r., chłop polski uzbrojony tylko w kosę, rzucił wyzwanie jednemu z ówczesnych „żandarmów Europy", Prusom. Usiłował poprzez walkę o wolność narodu — znaleźć coś nowego, wielkiego, z czego jeszcze wówczas w pełni sobie może sprawy nie zdawał. Tą nową wartością miało się stać w przyszłości — wyzwolenie społeczne.

Powstanie poznańskie i walki na Węgrzech — to jedyne zresztą przejawy masowego udziału chłopów po stronie rewolucji 1848 r. Fakt ten posiada swą symboliczną wymowę na tle ogólnych ruchów rewolucyjnych Wiosny Ludów.

I dlatego w Polsce Ludowej, po urzeczywistnieniu ideałów, o które walczyli ongi chłopi pod Miłosławiem — obchodzimy uroczyście setną rocznicę ich czynu zbrojnego.

J. Lach.

O Powstaniu Wielkopolskim 1848 r.

Ciekawy artykuł w prasie radzieckiej

Moskwa (PAP). Wyszedł z druku kolejny numer czasopisma „Zagadnienia historii", poświęcone najnowszym badaniom historii narodów słowiańskich. Jednym z ciekawszych artykułów w nowym numerze jest obszerna praca dr Szustera pt.: „Powstanie Wielkopolskie w 1848 r.".

Autor na podstawie analizy licznych dokumentów daje oświetlenie tego ważnego wydarzenia w dziejach walki narodu polskiego o wolność. „Poznań — pisze autor artykułu — był największym skupiskiem ludności polskiej w całym zaborze pruskim. Polityka rządu pruskiego dążyła do pełnego zniemczenia ludności polskiej w Poznaniu i w całej Wielkopolsce i do zamienienia tych ziem w prowincję pruską. Powstanie Wielkopolskie było protestem przeciw pruskiemu zaborcy.

Niepowodzenie powstania tłumaczy się tym, że obszarnicy wielkopolscy z jednej strony, a szlacheccy demokraci z drugiej, wychodząc z całkowicie różnych założeń, w fatalny sposób oddziaływali na przebieg i losy powstania. Pierwsi szukali porozumienia z Prusami, drudzy unikali „kłócenia" się z nimi. W rezultacie, zdrada pierwszych a bierność drugich zdezorientowała biorących udział w powstaniu włościan, zatamowały rozwój powstania, zwęziły jego rozmach i w konsekwencji skazały je na upadek".

Drugim ciekawym artykułem jest praca dr Bekkera pt. „Dekabryści i zagadnienie polskie", w której autor przedstawia współpracę polskich i rosyjskich tajnych organizacji w pierwszej ćwierci ubiegłego stulecia we wspólnej walce z caratem.

Nowe wydawnictwa

Broz - Tito Józef — Front ludowy jako ogólnonarodowa organizacja polityczna. Przekład A. Małeckiego, str. 35 zł 40.—

Niewielka broszura bohatera narodowego Jugosławii stanowi poważny przyczynek do dziejów politycznych Europy z okresu bezpośrednio poprzedzającego ostatnią wojnę, w szczególności zaś do charakterystyki roli frontu ludowego w historii Jugosławii na przestrzeni ostatnich lat: okresu tuż przed wojną, lat wojny i okresu odbudowy.

Dobrowolski Władysław Józef — Poznaj Kraków i okolice, str. 224 + XXIV, zł 350.—. Przewodnik po Krakowie i okolicach ze wstępem historycznym Adama Polewki. Osiem ilustracji.

Goździkiewicz Teodor — Znaki czasu powieść, str. 216 zł 240.—

Jedenaście żywo napisanych opowiadań na tematy wojenne i okupacyjne: wrzesień 1939 r. na wsi, obóz jeńców Polacy na robotach rolnych w Prusach, dola wysiedlonych z terenów przyłączonych do Rzeszy, praca nauczyciela wiejskiej szkoły powszechnej, konspiracja i partyzantka.

Jastrun Mieczysław — Sezon w Alpach i inne wiersze, str. 124, zł 180.—.

Larsen Egon — Para i stal (Biblioteka Popularno - Naukowa nr 15), str. 96 zł 100.—. Tłumaczył St. Romański.

Książka ta stanowi część II większej całości pt. „Pochód wynalazców" i opisuje wynalezienie i zastosowanie maszyny parowej, oraz kolejne etapy jej rozwoju.

Lenin Włodzimierz Iljicz — Co robić? (Biblioteka Klasyków Marksizmu), str. 216, zł 170.—.

Głośna praca Lenina znana czytelnikowi polskiemu z niektórych wydań zbiorowych ukazuje się tym razem po raz pierwszy w Polsce w osobnym wydaniu. Myśli zawarte w tej pracy legły u podstaw ideologii partii bolszewickiej, a jej bogactwa teoretyczne weszły do skarbca rewolucyjnego odłamu międzynarodowego ruchu robotniczego. Książka ta stanowi niezwyciężony oręż w walce z oportunizmem w ruchu robotniczym, niezbędna jest każdemu, kto pragnie poznać opracowanie zasad ideologicznych partii marksistowskiej.

Mickiewicz Adam — Pan Tadeusz, wyd IV, str. 326, zł 140.—. Słowo wstępne Mieczysława Jastruna.

Nowakowska Krystyna — Moja walka o życie, str. 140 zł 180.—. Okładkę projektował T. Ulatowski, słowem wstępnym opatrzył J. Iwaszkiewicz.

„Moja walka o życie" — jak pisze Jarosław Iwaszkiewicz — jest książką wstrząsającą. Młoda autorka w prostych słowach relacjonuje swoje ciężkie walki o przetrwanie w okresie eksterminacji Żydów polskich podczas okupacji. Książka była drukowana w r. 1946 w Ameryce.

Prus Bolesław — Grzechy dzieciństwa (Mała Biblioteczka „Książki" nr 4), wydanie II, str. 66, zł 45.—.

Prus Bolesław — Sen, Cienie (Mała Biblioteczka „Książki" nr 8), wydanie II str. 32, zł 25.—.

Prus Bolesław — Na wakacjach. Katarzynka (Mała Biblioteczka „Książki nr 5), wydanie II, str. 32, zł 15.—.

Myśl współczesna, nr 2—3 (21—22), (21—22), czasopismo naukowe, str. 404, zł 200.—.

Smólski Władysław — Drewniana koszula, humoreski, str. 120, zł 200.—.

Zbiorek pieśni — wydanie 1948 r., str. 32, zł 20.—

Zjazd farmaceutów w Poznaniu

Poznań. (PAP) — W Poznaniu odbył się zjazd farmaceutów wychowanków Uniwersytetu Poznańskiego, połączony z uroczystością wręczenia dyplomów pierwszym absolwentom wydziału farmaceutycznego, utworzonego z dawnego Studium Farmaceutycznego. Po przemówieniach rektora Blachowskiego i dziekana Dobrowolskiego odbył się akt wręczenia dyplomów magisterskich, które otrzymało 16 pierwszych absolwentów Wydziału Farmaceutycznego Uniw. Poznańskiego.

W rocz...

Oprócz krytycznych opracowań historycznych, wszystkie ważniejsze wydarzenia w życiu narodów znajdują ujęcie w sztuce, a najwspanialsze w malarstwie. Najgenialniejszym ilustratorem dziejów Polski był mistrz Jan Matejko, którego monumentalne i barwne płótna stały się bezcenną własnością Narodu. Jednym z najpiękniejszych dzieł Matejki jest uratowany z rąk hitlerowskich grabieżców obraz zatytułowany „Konstytucja 3 Maja". Na zdjęciu pełen wyrazu i dynamiki fragment obrazu, przedstawiający pochód na ulicach Warszawy, po uchwaleniu wiekopomnej Konstytucji, która była dowodem, iż Polacy mają poczesne miejsce w dążności narodów do postępu.

Fot. Ag. Ill. API

Słuchamy radia

Poniedziałek 3 maja.

5.00 sygnał i zapowiedź stacji oraz „Kiedy ranne". 6.03 koncert. 6.05 gimnastyka. 6,15 wiadomości. 6,30 zegarynka muzyczna. 6,50 program. 7.00 sygnał czasu i dziennik. 7.15 zegarynka muzyczna. 8,20 informacje. 8,23 skrzynka PCK. 8,35 odcinek powieści. 8,50 muzyka. 9,00 gazetka radiowa dla szkół. 9.15 program. 9.20 reportaż dźwiękowy z uroczystego przekazania przez młodzież szkolną 3.5 miliona zł zebranych na FOS wśród młodzieży szkolnej. 11.57 sygnał i hejnał 12.04 dziennik. 12.25 pieśni Stanisława Moniuszki. 12,50 muzyka. 13,00 na swojską nutę. 13.20 koncert reklamowy. 13,40 koncert życzeń. 14.00 polska muzyka organowa. 14 30 „O grubym Franusiu i o dyliżansie". 14.30 pogadanka sportowa. 14 50. komunikaty. 15,00 informacje. 15,15 aktualia. 15 25 muzyka. 15.30 koncert. 16.00 dziennik. 16,20 geografia muzyczna. 16,40 „W rocznicę konstytucji 3-go Maja". 17.00 polska muzyka popularna. 17.30 przegląd tygodnia. 18,00 audycja rozrywkowa. 20,00 dziennik. 20,50 audycja literacka. 21.00 audycja poświęcona twórczości Debussyego. 21.35 ciekawostki literackie. 21.40 muzyka. 22,25 pieśni polskie. 22 45 „U Wojciecha będzie szkoła". 23,00 dziennik. 23.15 program. 23.30 hymn i koniec audycyj.

Teatr i estrada

PAŃSTWOWY TEATR ŚLĄSKI

W poniedziałek 3 maja Teatr wyjeżdża do Chorzowa, gdzie o godz. 19 odegra „Korzenie sięgają głęboko". Tegoż dnia o godz. 19 Teatr odegra w Bytomiu „Szkołę żon".

OPERA ŚLĄSKA

W poniedziałek 3 maja w Katowicach o godz. 19 „Pan Twardowski". We wtorek 4 maja w Katowicach „Pan Twardowski", przedstawienie zakupione.

Życie muzyczne

Koncert religijny w Bytomiu

Wśród 935 uczniów największej na Śląsku szkoły muzycznej, a mianowicie Miejskiej Szk. Muz. w Bytomiu, b. poważny odsetek stanowią uczniowie klasy organowej, w ogólnej liczbie 45. Okoliczność tę zawdzięcza szkoła posiadaniu w swoim gronie profesorskim doskonałego znawcy tej pięknej, a w Polsce mało docenianej sztuki, prof. St. Możdżonka, świetnego wirtuoza-organisty i pedagoga, ucznia Br. Rutkowskiego (ukt. kons. warszawskie w 1932 r.) i jego współpracownika na stanowisku organisty Katedry św. Jana w Warszawie, do czasu jej zniszczenia przez Niemców.

Dzięki inicjatywie i staraniom prof. Możdżonka, a przy poparciu finansowym Zarządu Miejskiego udało mu się w r. 1945 zabezpieczyć, a następnie wespół z uczniami rozebrać i przewieźć do szkoły piękny i wartościowy, mimo pewnych uszkodzeń na skutek działań wojennych, instrument, 3-manuałowe, plus pedał, 42-głosowe organy, które będą przedstawiać po przeprowadzeniu remontu wartość ok. 15.000.000 zł. Konieczny remont według oferty znanego polskiego budowniczego organów W. Biernackiego z Krakowa wyniósłby ok. 4 milionów zł.

Biorąc pod uwagę brak wykwalifikowanych organistów w kościołach katolickich, liczny i dobrze przedstawiający się narybek uczniów w szkole w Bytomiu, oraz fakt, że szkoła posiada do ćwiczeń jedynie prymitywne małe pięciogłosowe organy, nie wystarczające do ćwiczeń już obecnie dla bardziej zaawansowanych, których liczba będzie się powiększać należało by zmobilizować wszystkie zainteresowane czynniki: Zarząd m. Bytomia, Woj. Wydz. Kult. i Sztuki, Kurię Biskupią, a także Ministerstwo Kult. i Sztuki i cenny ten instrument wyremontować i oddać do użytku szkole.

Jak dalece potrzeba ta jest już aktualna, świadczy o tym ostatni popis klasy organowej, urządzony w formie koncertu religijnego, w jednym z kościołów w Bytomiu. W koncercie tym wzięli udział uczniowie klasy organowej prof. Możdżonka: St. Kudiel, Irma Tenior, R. Jendruś, L. Zdrzałek i H. Klaja — organy, zespół 20 uczniów chorału gregoriańskiego, chór szkolny, pod dyr. prof. Szyfersa i J. Kalus uczeń skrzypiec prof. Salecza. Program składał się głównie z dzieł kompozytorów polskich: Mikołaja z Krakowa, J. Podbielskiego (XVII w.) G. Gorczyckiego, Moniuszki, Wł. Żeleńskiego, Surzyńskiego, oraz J. S. Bacha i współczesnego komp. franc. L. Vierne.

Koncerty kościelne w Bytomiu mają już pewną tradycję, toteż i ostatni zapełnił publicznością kościół św. Wojciecha. Ogólne wrażenie, jakie zrobiły popisy młodych organistów, było, że każdy numer programu leżący w granicach możliwości technicznych uczniów, wykonany był pod względem muzycznym, w sposób nie pozostawiający nic do życzenia. Doskonałą ilustracją wysokiego poziomu nauki i wymagań stawianych uczniom, było wykonanie przez wspomnianą grupę uczniów z klasy chorału gregoriańskiego „Bogurodzicy" i gregoriańskiego chorału z XI w. „Adoro te devote", czystych stylowo i zachwycających subtelnościami muzycznego opracowania. Spośród młodych organistów wyróżniała się polotem i wdziękiem wykonania J. Teniof, uczennica pierwszego kursu organów, oraz zdolny i zaawansowany H. Klaja, studiujący także dodatkowo fortepian u prof. Bryzki.

Dodać tu wypada że szkoła we własnym zakresie prowadzi wszelkie objęte programem przedmioty dodatkowe, jak np. naukę języka łacińskiego, a nawet konieczną ze względów repolonizacyjnych naukę języka polskiego i naukę o Polsce współczesnej.

M. Józef Michałowski

Z pieśnią polską
w Opolu

Opole. Życie kulturalne Opola ożywiło się znacznie w miesiącu Wystawy. Po niedawnym występie Filharmonii katowickiej i szeregu lokalnych imprez artystycznych, gościł w Opolu chór męski „Bard" z Zabrza oraz skrzypek, laureat ogólnopolskiego konkursu muzycznego w r. 1947 Edward Statkiewicz, z Koncertem Muzyki Polskiej.

Dwa występy — w auli I Państw. Gimn. Męskiego dla młodzieży i w Teatrze Miejskim dla szerszej publiczności — były poważnym osiągnięciem artystycznym chóru i solisty, a słuchaczom dostarczyły podniosłych przeżyć.

Chór „Bard" im. A. Stadlera z Zabrza pod doskonałym kierownictwem Franciszka Rylinga wystąpił z bogatym repertuarem pieśni kompozytorów polskich. Szczególnym powodzeniem cieszyły się pieśni śląskie. Zespół chóralny wykazał wysoki poziom, zdolny zadowolić najwybredniejsze audytorium. Młody laureat Edward Statkiewicz zabłysnął talentem, znanym z występów radiowych. Akompaniowała na fortepianie Irena Kozłowska.

Liczny udział publiczności był dowodem popularności wykonawców, a rzęsiste oklaski dowodziły, że pieśń polską Opole wita ze szczerym entuzjazmem.

Imprezę zorganizował Komitet F. O. S. przy Państw. Lic. i Gimn. Żeńskim im. M. Konopnickiej. Na jego czele stoi dyr. mgr. Tyszkiewicz. Dochód przeznaczono na śląsko-dąbrowski Fundusz Odbudowy Szkół.

Teatr bielski krzewi kulturę

Katowice (wm). — Miejscowy Teatr Polski, pozostający pod dyrekcją Stanisława Kwaskowskiego, wystąpił z godną pochwały i naśladowania inicjatywą. Mianowicie w okresie od 1 do 6 bm. urządza on tzw. „Tydzień popularny", dając cykl przedstawień na które abonamenty i zniżki są nieważne, a bilety (łącznie z podatkami i szatnią) na parter, loże i pierwszy balkon kosztują tylko 100 zł, na drugi balkon zaś — 50 złotych.

„Tydzień popularny", zainaugurowany w dniu Święta Pracy sztuką „Przyjaciel nadejdzie wieczorem", obejmuje w programie: w niedzielę, 2 maja „Rewizora" Gogola, w poniedziałek, 3 bm. „Grube ryby" Bałuckiego, we wtorek, 4 bm. komedię francuską „Ładna historia", w środę, 5 maja „Łuk triumfalny" Reynala i w czwartek, 6 bm. — „Ludzi na krze" Wernera. Wszystkie spektakle rozpoczynają się o godz. 20.

Teatr bielski pożyteczną swą akcją dorzuca cenną cegiełkę do wielkiego dzieła krzewienia kultury wśród najszerszych mas. — Oczekiwać należy, że za jego przykładem pójdą i inne sceny na Śląsku i w ogóle w kraju.

Otwarcie szkoły elektrotechnicznej
w Gliwicach

Gliwice (fn). Z inicjatywy Centralnego Zarządu Przemysłu Elektrycznego powstała przy Zjednoczeniu Maszyn Elektrycznych Szkoła Przemysłowa Elektrotechniczna, fabryki M-8 w Gliwicach. Poświęcenia budynku dokonał ks. Paweł Oleś, poczem w świetlicy fabrycznej odbyła się akademia.

Liczni przedstawiciele Centr. Zarządu, Zjednoczenia P. M. E., Zarządu Miejskiego, Inspektoratu Szkolnego, Zw. Metalowców i partii politycznych dali w wypowiedziach wyraz uczuciom głębokiego zadowolenia z powodu powstania w Gliwicach uczelni tego typu. Nacz. dyr. Zjednoczenia inż. Rubanowski wspomniał w krótkim przeglądzie dotychczasowych osiągnięć o wielkim zainteresowaniu się władz garnącą się do nauki młodzieżą.

Projekty na przyszłość, zmierzające do dalszego rozszerzenia tej placówki naukowej, przewidują utworzenie Liceum Elektrotechnicznego, jak również bursy dla kształcących się studentów. Nowopowstała szkoła o 3-letnim programie nauczania prowadzona przez wybitnego fachowca p. Parlaka, posiada obecnie 134 uczniów i uczennic.

W części artystycznej programu, poza zespołem szkolnym, który wykonał pieśni i tańce oraz występami solowymi, wziął udział prezes Zw. Literatów z Katowic **W. Szewczyk**, dając w krótkiej prelekcji przegląd dorobku polskiego ludu Śląska.

DĄBROWSKIE ZJEDN. PRZEM. WĘGLOWEGO W SOSNOWCU

ogłasza

przetarg nieograniczony

1. **na wykonanie instalacji centralnej ciepłej wody, centralnego ogrzewania parą niskiego ciśnienia, oraz instalacji wodociągowo-kanalizacyjnej w łaźni na 1500 osób na kop. „Grodziec";**
2. **na wykonanie instalacji centralnego ogrzewania, ciepłej wody, oraz wodociągowo-kanalizacyjnej w łaźni na 1200 osób na kop. „Klimontów";**
3. **na remont II i III piętra budynku mieszkalnego przy ul. Sienkiewicza 5 w Sosnowcu.**

Podkładki ofertowe oraz informacje odnośnych robót można otrzymać w Dziale Budowlanym przy ul. Rudnej 5 w Sosnowcu, za opłatą 300 zł od sztuki tytułem zwrotu kosztów.

Oferty w zalakowanych, podwójnych kopertach, z napisem na każdą robotę oddzielnie, należy składać pod tym samym adresem do dnia 11 maja 1948 r. godz. 10, po czym nastąpi komisyjne otwarcie ofert w wyżej wyszczególnionej kolejności.

Do każdej oferty należy dołączyć kwit od złożonego wadium w wysokości 2 % sumy oferowanej wpłaconej do Narodowego Banku Polskiego, Oddział w Sosnowcu, na konto Dąbrowskiego Zjednoczenia Przemysłu Węglowego „Rachunek kaucyjny".

D. Z. P. W. zastrzega sobie wolny wybór oferentów, unieważnienie częściowe lub całkowite przetargów bez podania przyczyn i prawa roszczenia jakichkolwiek odszkodowań. 1794

ZJEDNOCZENIE PRZEMYSŁU SKÓRZANEGO
(w likwidacji)
Bytom, ul. Kraszewskiego 3 — III p.

ogłasza

przetarg nieograniczony

na sprzedaż samochodu osobowego marki „Wanderer", Nr silnika 13801 na chodzie, bez ogumienia. — Samochód oglądać można codziennie od 9 do 11 godz.

Oferty w zalakowanych kopertach bez znaków firmowych z napisem: „Oferta na kupno samochodu „Wanderer" składać należy pod wyżej wskazanym adresem do dnia 14 maja br., w którym to dniu o godz. 12 nastąpi komisyjne otwarcie ofert.

Wadium w wysokości 3 proc. sumy oferowanej należy wpłacać do N. B. P. w Bytomiu na rachunek Zjednoczenia, a pokwitowanie dołączyć do oferty. — Zastrzega się prawo unieważnienia przetargu bez podania przyczyn. 1814

DYREKCJA GAZU ZIEMNEGO W TARNOWIE

ogłasza

przetarg nieograniczony

na roboty ziemne przy budowie:

a gazociągu Dwory — Mysłowice,

b) odgałęzienia gazociągu: Czechowice — Komorowice Śląskie,

c) odgałęzienia Mysłowice — Sosnowiec.

Oddzielne oferty na każdą z robót w jednej zalakowanej kopercie niefirmowej z napisem: „Przetarg na roboty ziemne" należy składać w Oddziale Gazociągów Kraków, ul. Krakowska nr 55, do dnia 14 maja 1948 r. godz. 10 rano. Podkłady ofertowe, plany tras, oraz wszelkie informacje można uzyskać pod powyższym adresem. Otwarcie ofert nastąpi w biurze Oddziału dnia 14 maja 1948 r. godz. 10 rano.

Oferent obowiązany jest dołączyć kwit na wpłacone wadium w wysokości 1 % na konto Dyrekcji Gazu Ziemnego Nr 2100 B. G. K. Oddział w Tarnowie.

Gaz Ziemny zastrzega sobie prawo dowolnego wyboru oferenta, oraz unieważnienie przetargu bez podania powodów i bez ponoszenia odszkodowania.

1841 **DYREKCJA GAZU ZIEMNEGO**

Licytacja

2 URZĄD SKARBOWY W KATOWICACH

celem pokrycia zaległości podatkowych sprzeda w dniu 5. 5. 1948 r. o godz. 10 w sklepie położonym w Katowicach przy ul. Kościuszki 22 (narożnik ul. Kościuszki i Placu Miarki):

1 wagę uchylną, 1 kasę rejestracyjną, 2 lady sklepowe i 1 lodówkę. 1833

Wolne posady

MONTERÓW wagowych przyjmie na dobrych warunkach Zakład Urządzeń Pomiarowych, Chorzów, Katowicka 20. 2615d

SAMODZIELNEGO buchaltera w charakterze kierownika buchalterii zaangażuje Fabryka Zapałek w Czechowicach. Konieczna praktyka w przemyśle, znajomość jednolitego planu kont, oraz kosztów własnych. Warunki do omówienia, mieszkanie zapewnione". 3682d

KSIĘGOWEGO(WĄ) do przebitkowej, siłę pomocniczą z kilkuletnią praktyką poszukujemy od zaraz. Oferty z życiorysem i referencjami kierować należy do „Czytelnika". Gliwice pod „Księgowy". 3262g

POMOCNICA domowa z gotowaniem na przychodne do 2 osób potrzebna zaraz na dobrych warunkach. Oferty Dziennik Zachodni Katowice „4433". 5229g

ŚLĄSKIE ZAKŁADY Przemysłu Tłuszczowego i Chemicznego (Kołłontay-Strahl) w Katowicach, Brynowska 4, zaangażują natychmiast 2 buchalterów bilansistów, oraz jednego magazyniera. Zgłoszenia osobiste kierować do Wydziału Personalnego. 2708d

WYCHOWAWCZYNI potrzebna — referencje wymagane. Warunki dobre. Zgłoszenia tel. Nr 363-50. 5244g

CZELADNIK kominiarski młodszy od zaraz potrzebny. Zgłoszenia: Kazior Augustyn, Lądek - Zdrój, Rynek 4. 5238g

POTRZEBNA pomocnica domowa z gotowaniem. Zgłaszać się: Katowice, pl. Miarki 6, m. 7, 14—15 pop. 5241g

STACJA OPIEKI nad Matką i Dzieckiem w Dąbrówce Małej, poszukuje pielęgniarkę kwalifikowaną, wzgl. z kursem pielęgniarskim. Zgłoszenia piśmienne pod Stacja Opieki nad Matką i Dzieckiem w Dąbrówce Małej, lub osobiście w środy lub piątki od godz. 14 — 16. 5253g

POTRZEBNY czeladnik krawiecki, Kunert Konrad Chorzów II, Styczyńskiego nr 21. 5246g

ZATRUDNIMY natychm. mistrzynię krawiecką. Wiadomość tel. 362-22. 5235g

DYREKCJA Przemysłu Wyrobów Masowych — Bytom, Powstańców Warsz. 14 poszukuje: inżynierów-mechaników na Kierowników Wydziałów Wyrobów z Blachy oraz Wyrobów z Drutu: inżynierów, techników do Wydziałów Technicznych i Inwestycji, z praktyką w produkcji wyrobów masowych. Dla specjalistów etaty specjalne. Mieszkanie zapewniamy. 2709d

WYCHOWAWCZYNI do czworga dzieci z językiem angielskim, niemieckim potrzebna. Oferty, życiorys, fotografia, Zakopane willa „Swoja". 3641d

INTELIGENTNA wdowa ślązaczka, wiek średni, szuka posady jako bufetowa, kasjerka, pomoc biurowa lub jako gospodyni. Oferty „Czytelnik" Katowice „4461". 5325g

FRYZJER i fryzjerka poszukują posady od zaraz, najchętniej w uzdrowisku. Oferty z warunkami „Czytelnik" Chorzów „Zaraz". 5258g

Posad poszukuje

KSIĘGOWY - bilansista zaprowadza i prowadzi księgowość w godz. popołudn. Oferty „Czytelnik" Katowice „224". 5227g

FRYZJER z dyplomem mistrzowskim poszukuje posady lub kierownictwa. Oferty „Czytelnik" Katowice pod „4503". 5239g

Kupno

SINGER maszynę bębenkową w dobrym stanie kupię. Oferty Dziennik Zachodni Katowice „4499". 5291g

DĘTKI 900 x 20 i 1200 x 20 oraz **OPONY** kupię. Zgłoszenia Katowice tel. 332-31. Bytom, tel. 20-26. 5247g

PIECYK elektr. do gotowania 220 V kupię. Oferty „Czytelnik" Katowice pod „4459". 5258g

MASZYNĘ do lodów na lód lub solankę kupię. Zgłoszenia z podaniem wielkości i rodzaju napędu. „Czytelnik" Katowice pod „4267". 5078g

OPON 30 sztuk wraz z dętkami o wymiarze 750 x 20 oraz 14 sztuk tarcz samochodowych 8 otworowych o wym. 750 x 20 zakupimy. Państw. Przeds. Budowl. Oddział 2 Katowice, Francuska 4. 5178g

Sprzedaże

ORLIDAL krem nr 8 usuwa zastarzałe **PIEGI**, żółte plamy, krosty. Od lat wypróbowany. Żądać wszędzie. Wytwórnia „Orlidal" Rzeszów, Asnyka 1. 4742g

[illegible] rur patentowych dla suszarni lub chłodnictwa, kociołek lany do podgrzewania bojlera, rury wodociągowe dopływowe lanożeliwne, sprzeda firma „Wodozanitar" - Kraków, Piłsudskiego 28, tel. 352-70. 2695d

DKW limuzyna, stan dobry sprzedam. Wiadomość Katowice, Warszawska 9, m. 1. 5184g

OKNA nowe z ramami barakowe, wymiar 830 x 1.050 mm około 200 sztuk sprzedam. Zgłoszenia: Sosnowiec, Skrytka pocztowa 129. 5161g

„TEMPO" trójkołowiec do sprzedania. Katowice, Kościuszki 28, m. 8. 5226g

MOTOCYKL (Motosakosz) 500 ccm sprzedam. Oferty „Czytelnik" Sosnowiec pod „4459". 5228g

SILNIK do motocyklu B. M. W. 250 ccm model R 23 w bardzo dobrym stanie sprzedam. Wiadomość Auto Service, Katowice, ul. Powstańców 14, tel. 350-96. 5230g

MASZYNĘ kuśnierską „Sukcess" sprzedam. Wrocław, Stalina 63, m. 3. 5232g

NOWOCZESNĄ maszynę do palenia kawy, nową sprzedam, Biały Kamień, Traugutta 131 b, tel. 154. 2707g

SYPIALNIĘ, KREDENS z przystawką 3 **FOTELE** klubowe sprzedam. Zgłoszenia Bytom, tel. 28-45, od godz. 16 — 18. 5248g

LEICA model III z obiektywem 1:2, Summar sprzedam, Katowice, Kościuszki 23. **Różycki.** 5250g

MOTOCYKL DKW 350 ccm nowy typ do sprzedania. Katowice, Plebiscytowa 41. 5251g

SPRZEDAM dyferencjał do Peugeota i głowicę do Dodge USA. Oferty „Czytelnik" Katowice pod „4454". 5254g

OPEL- KADET limuzyna stan pierwszorzędny sprzedam. Wiadomość tel. 334-76 5262g

MEBLE kompletne i pojedyncze. Katowice - Dąb, Dębowa 25. 5242g

Dzierżawy

PARCELA w Katowicach do wydzierżawienia na składnicę materiałów budowlanych. Reflektanci składają wnioski do Dziennika Zachodniego Katowice pod „4401". 5238g

Mieszkanie

ZA zwrotem kosztów remontu poszukuję 3 pokojowe słoneczne mieszkanie komfort, ewentualnie umeblowane, okolica Parku Kościuszki. Zgłoszenia: Będzin, Kołłątaja 23, Kowal.

ZAMIENIĘ mieszkanie 4 pokojowe, plac Miarki na 3 pokojowe południowej części Katowic. Oferty „Czytelnik", Katowice, nr 4442. 5240g

Pokoje

POKOJU niekrępującego z osobnym wejściem (umeblowany) u kulturalnych ludzi poszukuje przyjezdny kupiec. Łaskawe zgłosz. „Czytelnik", Katowice, ul. 3 Maja 12, „Pokój". 5234g

Lokale handlowe

RESTAURACJA do sprzedania w okolicy Katowic. Oferty „Czytelnik" Katowice pod „4343". 5104g

Zguby i kradzieże

PIES wilk zabłąkany do odebrania. Wrocław, Szeroka 33/34 m. 4, po tygodniu uważam za swoją własność. 5233g

SKRADZIONO książkę z Ubezpieczalni Powsz, oraz inne dokumenty na nazwisko Flejszer Józef, Katowice, Stawowa 7. 5237g

SKRADZIONO legitymację służbową nr 291, legitymację Zw. Zaw. i Ubezpieczalni Społecznej Chorzów, talon na obuwie do firmy Bata Katowice, Czarnecka Wanda, Kończyce pow. Katowice. 5243g

ZGUBIONO zaświadczenie obywatelstwa polskiego wydane na nazwisko Dylong Mateusz, Miechowice, Pl. Powstańców 3. 5249g

ZGUBIONO tymczasowe zaświadczenie obywatelstwa polskiego wystawione przez Starostwo w Niemodlinie Kuc Hilda, Niemodlin. 2705d

ZGUBIONO paszport zagraniczny do Czechosłowacji na nazwisko Hruszczyńska Regina, Siewierz. 5259g

ZGUBIONO dowód własności konia wydany przez Urząd Gminny Żarki, Poznański Władysław, Żarki. 5260g

ZGUBIONO kartę RKU wydaną Kraków, na nazwisko Kowalczyk Franciszek. 2701d

ZGUBIONO kartę rejestracyjną RKU wydaną w Płocku na nazwisko Wypniewski Jan, zam. Wałbrzych. 2703d

ZGUBIONO tymczasowe zaświadczenie obywatelstwa polskiego wystawione przez Starostwo w Niemodlinie na nazwisko Kubon Maria, Ligota - Kuźnia pow. Niemodlin. 2704d

ZGUBIONO zaświadczenie deklaracji wierności na nazwisko Swoboda Emanuel, Kosztowy, pow. Pszczyna. 5237g

SKRADZIONO dowód osobisty na nazwisko Jarowski Jan, Ligota Tułowicka pow. Niemodlin. 2706d

Poszukiwania

DONNERA Edmunda ze Lwowa poszukuje siostra Genia, Poste Restante, Jelenia Góra, legitymacja służbowa 17. 2700d

POSZUKUJĘ Kondrackiej Katarzyny, Eugenii Kozywickiej i Marii Kuntzelman, Anna Lewczak, Rzeszów, Marszałkowska 10. 5261g

Ob. Świerczyński Jan, 1940 zam. Lublin, poszukiwany za świadka w sprawie rozstrzelanego przez Niemców inż. C. Sokoła. Wiadomość Sokoła, Warszawa, Nowogrodzka 7. 5263g

Unieważnienia

UNIEWAŻNIAM zgubione wszelkie dokumenty na nazwisko Kramarczyk Władysław, Mysłowice, Parkowa 10. 5032g

UNIEWAŻNIAM zgubioną książeczkę zakupu wyrobów tytoniowych na rok 1948, wydaną przez zakład sprzedaży P. M. T. w Wałbrzychu na nazwisko Szewczyk Robert, Wałbrzych, Rynek 31. 2653d

UNIEWAŻNIAM zgubione pieczęcie „Przedsiębiorstwo Budowlane Kammer Feliks i S-ka" nad. upr. budowniczy Zabrze, Floriana 18, tel. 39-81. 5108g

UNIEWAŻNIAM zgubioną legitymację służbową Nr. 415, dokumenty wojskowe i wszelkie inne na nazwisko Mgr Pisowicz Wacław, leśniczy, Kamień Śl. 2698d

UNIEWAŻNIA się legitymację służbową wydaną przez Okręgowy Urząd Likwidacyjny w Katowicach z datą 31. 12. 1947 za nr 038 na nazwisko Mola Emil za zgubioną w Katowicach w dniu 8. 3. 1948 r. 2690d

Uzdrowiska

WILLĘ w Ustroniu, Wiśle lub Głębcach tylko w dobrym stanie kupię natychmiast. Oferty Dziennik Zachodni Katowice pod [illegible]. 5252g

Różne

ZARZĄD MIEJSKI w Zabrzu ogłasza przetarg nieograniczony na dostawę 100 szt. form do lodu sztucznego 12,5 kg. Oferty należy składać w biurze Wydziału Przedsiębiorstw (pokój 313) w Zabrzu do dnia 6. V. 1948 r. 2698d

ARTYSTYCZNA cerownia bez śladu uszkodzenia garderoby, Gliwice, Pszczyńska 33, m. 3. 5197g

ZA domową obrazę ob. Lucji Machulec — wyrażam ubolewanie i przepraszam. Lem Stanisław. 5245g

PODZIĘKOWANIE Panu Doktorowi med. Zygmuntowi Regule z Cieplic za szczęśliwe dokonanie ciężkiej operacji ginekologicznej dn. 13. 4. 1948, oraz sumienną i bezinteresowną opiekę podczas mojej choroby, składam najserdeczniejsze podziękowania. [illegible]miotowa Sława. [illegible]

Rosną szeregi PZZ

Kłodzko (bro). W ostatnich dniach kierownictwo Obwodu P. Z. Z. przystąpiło do organizowania kół społecznych Związku, które obejmą wszystkich pracowników zakładów pracy, instytucji i urzędów.

Do kół społecznych na terenie m. Kłodzka należeć będą: Browar Kłodzki, Fabryka Marmolady, Urząd Akcyz i Monopoli, Urząd Skarbowy, Urząd Likwidacyjny, Ubezpieczalnia Społeczna, Sp. Spoż. „Pionier“, Zarząd Miejski, Gmin. i Lic. im. B. Chrobrego, oraz Dokształcająca Szkoła Zawodowa. Liczbę dotychczasowych Kół Społecznych PZZ powiększą wkrótce nowe zastępy członków Zw. Zaw. Prac. Sądowych i Prokuratorskich, którzy powzięli decyzję przystąpienia do PZZ. Jest to przykład godny naśladowania, który niewątpliwie pociągnie inne jednostki organizacyjne.

„Wszyscy Polacy Ziemi Kłodzkiej w szeregach PZZ“ — oto hasło niedawno zakończonego III Tygodnia Ziem Zachodnich.

Wielkie osiągnięcia RTPD

Ofiarna praca dla najmłodszych obywateli

Wałbrzych. (sar) Sprawozdanie z działalności ustępującego zarządu RTPD, wygłoszone na walnym zebraniu przez prezesa Oddziału, sędziego Sorokę jest obrazem wielkich osiągnięć, dokonanych przez grupę entuzjastów, którym leży na sercu dobro dzieci. Liczna armia dzieci wałbrzyskich kocha swoich przyjaciół, a w szczególności kierowniczkę Oddziału — Marię Jeżewską za jej ludzkie, nieurzędowe podejście do spraw najmłodszych obywateli Państwa. Znamiennym jest fakt, że pracownicy niejednokrotnie czekają na swoje pensje, ponieważ pilniejsze są inne wydatki, a Oddział nie posiada stałych, określonych źródeł dochodowych na pokrycie wydatków organizacyjno-administracyjnych. Otrzymywane dotacje są przeznaczane na ściśle określone cele, wskutek czego powstał deficyt w wysokości 603.483 zł.

Założycielami Oddziału byli pp.: Fastmanowa, Kremerowa, Traczykowa, Regułowa, Burakowski, Soroko i inni. W obecnej chwili Oddział liczy 730 członków i prowadzi dwa przedszkola, dwie świetlice i Izbę Zatrzymań. W stadium organizacyjnym znajduje się przedszkole przy PFP „Tiesch“ oraz szkoła świecka R T P D. Oddział dzierżawi ośrodek rolny w Poniatowie — 59 ha, otrzymany w stanie kompletnej ruiny, który jednak w przyszłości powinien stać się podporą wałbrzyskiego Towarzystwa. W przedszkolach T-wa znajduje się 122 dzieci, do świetlic uczęszcza 179, a przez Izbę Zatrzymań przeszło w ciągu roku 62 dzieci. Chlubą T-wa były kolonie letnie, zorganizowane w dwóch ośrodkach, a mianowicie w Jedlinie Zdroju (2 turnusy dla 172 dzieci) i Szklarskiej Porębie (1 turnus dla 106 dzieci). Osoby, wizytujące kolonię RTPD zgodnie stwierdziły, że należą one do rzędu najlepiej zorganizowanych. Na akcję tę wydatkowano 1.365.161 zł.

Ze sprawozdania komisji rewizyjnej, wygłoszonego przez sędziego dr. Ponurkiewicza, wynika, że wszelkie wydatki były robione celowo i że wychowanie dzieci prowadzone jest w myśl ideologii RTPD, zgodnie z wytycznymi zarz. gł. RTPD.

Będąc w przekonaniu, że zarząd Oddziału z prezesem sędzią Józefem Soroką na czele i kier. Oddz. Marią Jeżewską, w okresie minionej kadencji dokładali usilnych starań, by wałbrzyską placówkę RTPD utrzymać na odpowiednio wysokim poziomie i z obowiązków swych wywiązali się dobrze — komisja rewizyjna postawiła wniosek o udzielenie absolutorium ustępującemu zarządowi i wyrażenie mu podziękowania za jego pracę. Wniosek przyjęty został przez zebranych przez aklamację. Kier. Jeżewskiej urządzono przy tym gorącą owację.

W skład nowego zarządu weszli pp.: Soroka, Panurkiewicz, Piętka, Siokała, Adamczewska, Traczyk, Kremerowa, Merchajnowa, Suchodolski, jako zastępcy — pp.: Kamerski, Żabówka, Lisowski. Komisję rewizyjną utworzyli pp.: Stojanowski, Durnaś, Sarama.

Przed nowym zarządem stoi zadanie kontynuowania szlachetnego wysiłku i zmobilizowania funduszów na realizację wzniosłych zamierzeń, w myśl hasła „RTPD kocha wszystkie dzieci“. Nagrodą będzie wdzięczność dzieci dla RTPD.

Cieplice nie mają szczęścia do burmistrzów

Ostatni gospodarz w obozie pracy

Cieplice (js). Cieplice jakoś nie mają szczęścia do burmistrzów. Było ich już około 10, a ostatni — Edmund Majewski — bodaj, że najgorzej zapisał się na liście kolejnych burmistrzów tego miasta.

Edmund Majewski bowiem sądząc, że burmistrzowi wszystko uchodzi, polecił w dniu 27 października otworzyć opieczętowaną i od pewnego czasu opuszczoną nieruchomość i z domu tego wymontować kompletne urządzenie łazienki wraz z uniwersalnym piecem gazowym. Urządzenia te następnie kazał przewieźć do swego prywatnego domu i tam je zainstalować. Nie podobało się to mieszkańcom Cieplic, zawiadomili więc Delegaturę Komisji Specjalnej, która z kolei wszczęła dochodzenie. Na stawiane zarzuty wezwany pan burmistrz oburzył się srodze i oświadczył, że wspomniane urządzenia przekazał miejscowemu... ośrodkowi zdrowia. Ponieważ kontrola wykazała, że „ośrodek zdrowia“ to po prostu prywatne mieszkanie pana burmistrza, p. Edmund Majewski powędrował na 2-miesięczny „urlop zdrowotny“ do Obozu Pracy.

Otwarcie muzeum jeleniogórskiego

Jelenia Góra.

Po wielu przygotowaniach, mieszczące się w gmachu przy ul. Matejki nr 28, jeleniogórskie muzeum miejskie w dniu 5 maja br. zostanie uroczyście otwarte. Jest to niewątpliwą zasługą nowomianowanego kustosza muzeum, inż. prof. Stefana Górki, wielkiego miłośnika kultury i sztuki.

To i owo z Jeleniej Góry

Zarząd Miejski w Jeleniej Górze, chcąc podnieść atrakcyjność studni Neptuna, która znajduje się na Pl. Ratuszowym, zakupił do basenu okalającego wodotrysk 14 sztuk złotych rybek. Innowacja ta spodobała się widocznie jakiemuś właścicielowi prywatnego akwarium, bowiem w ciągu jednej nocy 11 rybek zniknęło w tajemniczy sposób.

*

Duże zainteresowanie wśród mieszkańców miasta wywołały wystawione w witrynie lokalu Redakcji „Dziennika Zachodniego“ w Jeleniej Górze najmniejsze skrzypeczki świata, wykonane przez znanego lutnika z Turońska — Michała Czurczaka. Miniaturowy ten instrument, ważący zaledwie 8 gramów, jest 500 razy mniejszy od normalnych skrzypiec.

*

W małej sali konferencyjnej Miejskiej Rady Narodowej odbyła się uroczystość odsłonięcia sztandaru koła P. P. R. przy Zarządzie Miejskim. Na uroczystości tej przemawiali przedstawiciele pokrewnych partii, delegaci starostwa powiatowego, oraz prezydent miasta. Mówcy podkreślali kwestię solidarności robotniczej, którą zadokumentuje wspólny spontaniczny udział w uroczystościach święta pracy.

*

Jelenia Góra (js). Wielkie rozgoryczenie w społeczeństwie jeleniogórskim wywołał fakt zamknięcia sklepów Powszechnego Domu Towarowego w dniu 30 kwietnia. Dzień ten na skutek święta 1-majowego i następującej po nim niedzieli był niezwykle ożywiony, bowiem każdy chciał się zaopatrzyć w artykuły żywnościowe na dwa dni świąt. Wiele ludzi przybyłych z prowincji musiało odejść od drzwi, na których widniał napis: „Z powodu remanentu sklep zamknięty!“ Remanent w takim dniu był zupełnie nie na miejscu!

Gorączkowe tempo prac

Przygotowania do Wystawy Z. O.

Wrocław (st). Przygotowania do Wystawy Ziem Odzyskanych są w pełnym toku. Wystawcy przedkładają projekty, dotyczące swego udziału komisji artystycznej przy dyrekcji Wystawy z inż. Ptaszyckim i inż. Porębowiczem na czele. Komisja artystyczna czuwa nad odpowiednim poziomem projektowanych stoisk, udzielając równocześnie rad i wskazówek natury tetchnicznej. Projekty zaakceptowane przez komisję, oddaje się następnie do realizacji.

Celem przyśpieszenia prac poszczególnych wystawców, którzy muszą bezwzględnie zdążyć na przewidziany termin otwarcia Wystawy, została powołana przy dyrekcji Wystawy komisja skróconych przetargów, która opiniuje przedstawiane przez wystawców kosztorysy. W ten sposób zostały złagodzone formalności przetargowe i wystawcy mają możność wywiązania się ze swego zadania w określonym terminie.

W chwili obecnej Wystawa Społeczno - Gospodarcza czeka na wystawców. Tereny zostały zniwelowane i rozminowane po ciężkiej i żmudnej pracy. Naprawia się drogi oraz zbroi tereny w wodę i kanalizację. Następnym etapem będzie dokończenie ogrodzenia, przeprowadzenie plantacji i tereny do niedawna puste zaczną przybierać nową, wystawową szatę.

W części wschodniej terenów „B“ przewidziana jest „Uliczka Kiermaszowa“ z kioskami przemysłu artystycznego i in. Za tą uliczką znajdzie pomieszczenie „Wesołe miasteczko“. W południowej części terenów Wystawy społeczno-gospodarczej w parku nad rzeką Odrą, zostaną rozmieszczone pawilony Ligi Morskiej, Łowiectwa i Leśnictwa. Tereny przystani nad Odrą również będą wykorzystane dla projektowanych imprez. — W wyłączonej partii Ogrodu Zoologicznego urządzi swój pawilon przeznaczony dla rolnictwa. Związek Samopomocy Chłopskiej.

Pokaz prac konkursowych

Jelenia Góra (js). W związku z ogłoszonym przez oddział esperantystów w Jeleniej Górze konkursem rysunkowym dla młodzieży na plakat propogandy esperanta, wobec nadesłania dużej ilości prac, organizatorzy konkursu postanowili urządzić wystawę tych rysunków w Domu Kultury. Protektorat nad konkursem i wystawą objął wydział Powiatowy, Zarząd Miejski oraz Inspektorat Szkolny. Wystawa ta trwać będzie jeden dzień — 8 maja. Prace uznane za najlepsze nagrodzone będą cennymi książkami. W nieoficjalnym sądzie konkursowym będzie brała udział także publiczność, która w drodze plebiscytu wyznaczy swych kandydatów.

Płuca Wrocławia

Sobótka - urocze miejsce wypoczynku

Sobótka. W odległości 38 kilometrów od Wrocławia znajduje się wspaniały, odosobniony masyw góry Ślęży o wysokości przekraczającej 700 metrów nad poziomem morza. Stanowi on miejsce taniej i łatwej turystyki dla mieszkańców Wrocławia. Cała góra mająca łagodnie opadające, zalesione zbocza, pokryta jest bujną florą, różniącą się bardzo od roślinności nizinnej. Gęste świerkowe lasy przeplatane są modrzewiem, grabem, bukiem, a często i drzewami owocowymi, nie licząc krzewów malin i bogatego poszycia krzewów jagodowych.

Wygodne, malowniczo wijące się ścieżki wśród granitowych, fantastycznie spiętrzonych głazów, prowadzą na szczyt. Po drodze spotyka się monumentalne, nieudolne rzeźby w kamieniu sięgające średniowiecza i wiążące się z historią książąt piastowskich i rodziną Włostów. Na szczycie godnym uwagi jest kościół z kamienia, sięgający XI wieku, należący niegdyś do zakonu Augustianów. Na wieży znajduje się ganek, z którego roztacza się widok na panoramę od Karkonoszy aż po Nysę. Przy dobrej widoczności można oglądać szczyt Śnieżki i Wrocław.

Obok kościółka znajduje się schronisko Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego nie otwarte wprawdzie jeszcze oficjalnie, ale już czynne. Schronisko obliczone jest na przyjęcie kilkuset osób, ma wielką salę restauracyjną i szereg ładnych pokoi gościnnych. Przed wojną bywało tutaj około 8000 osób dziennie. Ponieważ schronisko zostało rozszabrowane — brak w nim dostatecznej ilości pościeli, koców i zastawy stołowej. Mimo, że Sobótka znajduje się blisko Wrocławia, nie wszyscy wiedzą o jej istnieniu i dlatego ruch turystyczny jest bardzo mały. A szkoda, bo okolica jest naprawdę ciekawa i ma wszystkie walory, aby stała się miejscem odpoczynku w górskim powietrzu po całotygodniowej pracy.

W nowym rozkładzie kolejowym połączą Sobótkę z Wrocławiem cztery pary pociągów, a w okresie wystawy Ziem Odzyskanych ilość ta będzie zwiększona do sześciu par, gdyż zostanie ona włączona do obiektów rozrywkowo-turystycznych w okresie lata.

Przygotowania do akcji żniwnej

Wrocław. We wrocławskiej dyrekcji Państw. Nieruchomości Ziemskich odbyła się konferencja inspektorów terenowych, na której omówiono przygotowania do akcji żniwnej.

W chwili obecnej wszystkie majątki państwowe na Dolnym Śląsku przeprowadzają już remonty żniwiarek i kosiarek. Przygotowuje się płótno i sznurek dla snopowiązałek.

Uroczystość w CZPW

Polska Ludowa odznacza zasłużonych górników

Wicemin. Szyr na uroczystości w Katowicach

Katowice. W dniu 1 maja odbyła się w Centralnym Zarządzie Przemysłu Węglowego w Katowicach uroczystość wręczenia państwowych odznaczeń wyróżnionym pracownikom przemysłu węglowego oraz wręczenia honorowego sztandaru pracy górników za zwycięstwo we współzawodnictwie między przemysłem węglowym i włókienniczym w r. 1947.

W uroczystości wzięli udział wiceminister przemysłu i handlu Szyr, przewodniczący Woj. Rady Narodowej Tkocz, naczelny dyrektor CZPW inż. Topolski, naczelny dyrektor Centralnego Zarządu Przemysłu Włókienniczego Wende, prezes CZGG Szczęśniak i prezes Zw. Zaw. Włókniarzy poseł Burski, liczni przodownicy pracy w włókiennictwie oraz górnicy.

Uroczystość zagaił naczelny dyrektor Topolski, poczem nastąpiło wręczenie odznaczeń zasłużonym pracownikom przemysłu węglowego. Krzyże „Polonia Restituta“ otrzymali inżynierowie: **Roman Dykacz, Karol Fabris, Jerzy Kolbe, Jan Stefański, Franciszek Woźnica i dr Julian Zagórowski. Złotymi Krzyżami Zasługi odznaczonych zostało 27 osób, a wśród nich najlepsi górnicy, bracia Bernard i Rudolf Bugdołowie z kop. „Śląsk“ w Chropaczowie, Jan Szperling z kop. „Paweł“ w Chebziu, Janus z kop. „Gen. Zawadzki“ w Niwce oraz dyrektorzy i inżynierowie górniczy. Srebrnym Krzyżem Zasługi odznaczono 41, a Brązowym Krzyżem Zasługi 53 zasłużonych.**

Dekoracji dokonali wicemin. Szyr, przewodniczący WRN Tkocz oraz naczelny dyr. Topolski. Imieniem odznaczonych podziękowali Bernard Bugdoł i inż. Stefański.

Po odznaczeniach serdeczne życzenia złożył przewodniczący WRN Tkocz, zachęcając górników do dalszych wysiłków w pracy dla dobra Polski.

Przed wręczeniem honorowego sztandaru dla górników, którzy we współzawodnictwie z włókniarzami zdobyli 221 punktów w stosunku do 193 punktów osiągniętych przez włókniarzy w roku 1947, zabrał głos wicemin. Szyr, który w przemówieniu swoim podkreślił, że w dzisiejszych czasach dokonuje się wielka przemiana w nastawieniu klasy robotniczej w stosunku do pracy. Dziś praca staje się treścią życia, gdyż służyć ma pokojowi, twórczości i budowaniu nowego życia.

Współzawodnictwo między przemysłem węglowym a włókienniczym było nie tylko walką o przodownictwo na odcinku pracy, ale i walką o przodownictwo w narodzie, na czele którego stoi dziś klasa robotnicza zdolna nie tylko świat zrozumieć, ale go zmienić.

Kończąc, wicemin. Szyr wyraził słowa wielkiego uznania zarówno dla zwycięskich górników jak i dla włókniarzy, którzy zdobyli się na poważny wysiłek w pracy dla gospodarczego podniesienia Państwa. Ten szlachetny wyścig obejmujący pół miliona ludzi ocenić należy jako wielkie wspólne zwycięstwo obu przemysłów dla dobra Polski.

Prezes CZGG Szczęśniak odbierając sztandar zapewnił, że górnicy dołożą jeszcze większych starań, aby okazać się godnymi tego sztandaru.

Imieniem włókniarzy przemówił prezes Zw. Zaw. Włókniarzy, poseł Górski, składając górnikom serdeczne życzenia i podkreślając, że swoją rywalizacją górnicy pomogli przemysłowi włókienniczemu wydźwignąć się z trudności i wyrównać niedobory, dzięki czemu plan państwowy został wykonany. Przemawiała również przodownica przemysłu włókienniczego, ob. Ciepialakowa, która składając górnikom życzenia podkreśliła, że nadejdzie chwila, w której i włókniarze zdobędą sztandar honorowy.

Na zakończenie przemówił serdecznie do włókniarzy i górników nacz. dyr. Topolski, po czym zebrani udali się na wspólną kolację.

Połowa szkół będzie zradiofonizowana

przed upływem roku bieżącego

Katowice (jm). Hasło ofensywy kulturalnej, rzucone w znanej mowie wrocławskiej Prezydenta RP, dało w rezultacie szereg doniosłych dla upowszechnienia kultury poczynań, — wymienimy tu powołanie do życia komitetów bibliotecznych na wszystkich szczeblach administracji państwowej i samorządowej, a obecnie, w oparciu o wzmożoną akcją radiofonizacyjną, powołanie do życia tzw. Centralnej Komisji Współdziałania Społecznego, która poprzez okręgowe, powiatowe, miejskie i gminne Kom. Współdz.Społ., instruowane przy pomocy radia, mają służyć radą i pomocą wszystkim działaczom kulturalnym w terenie.

Aby ta nowa forma służby społecznej mogła działać sprawnie, będzie wzmożona akcja Społecznych Komitetów Radiofonizacji Kraju. W tym celu powołano do życia Wojewódzkie SKRK. Na zebraniu, odbytym w dniu 27 bm., wyłoniono prezydium Woj. KSRK w składzie: płk. W. Stahl — prezes, E. Odorkiewicz, WRN — I wicepr. wiz. Żurek, Kuratorium — II wicepr. J. Grzyb, OKZZ — cekretarz i dyr. Siwicki, Dyr. Poczt i Tel. — skarbnik.

W dniu tym odbyło się również zebranie przedstawicieli organizacji społecznych i zainteresowanych urzędów, na którym wiceprezes Zarządu Głównego Społ. Kom. Radiofon. Kraju dyr. Chyliński wygłosił referat, zaznajamiając obecnych z celami i strukturą organizacyjną, powołanej właśnie do życia komisji.

W dyskusji ujawniono szereg zamierzeń i potrzeb w dziedzinie radiofonizacji wojew. Dyrekcja PKP przedstawiła szczegółowy plan radiofonizacji osiedli robotniczych pracowników PKP, który przewiduje uruchomienie 12 radiowęzłów i 2.859 głośników m. in. w Opolu 471, w Kędzierzynie i Sosnowcu po 320 głośników, w Nysie 100 itd. Kuratorium Okr. Szkolnego na 2.000 szkół posiadało w dniu 27 bm. zaledwie 372 odbiorników radiowych, przy czym np. powiaty Kluczborek i Racibórz nie miały ani jednego. Do końca rb. 50 proc. szkół będzie zradiofonizowanych, a w r. przyszłym zamierza się zbudować własną, 2-kilowatową stację nadawczą, służącą wyłącznie celom szkolnym. ZHP wystawia w lecie br. 100 zespołów radiofonizacyjnych, które współdziałając z SKRK, wykonają szereg prac w terenie.

Niesumienny urzędnik

skazany na 6 lat więzienia

Częstochowa (k). — Na skutek skargi wniesionej przez Delegaturę Komisji Specjalnej do Sądu Okręgowego, odbył się w piątek w trybie doraźnym proces 47-letniego Mariana Kacperskiego z Częstochowy (Olsztyńska 27).

B. urzędnik huty „Częstochowa“, Marian Kacperski stanął przed Sądem pod zarzutem przywłaszczenia sobie 74.111 zł. Zatrudniony w oddziale zarobków Kacperski uprawniony był do wystawiania kwitów na deputat węgla dla pracowników huty. Stanowiska swego Kacperski nadużył, wystawiając fikcyjne kwity osobom nie pracującym, a pracownikom huty większe ilości węgla, niż im się należało. Ogółem wystawił osobom nie pracującym 141 kwitów, a pracownikom huty 257, narażając hutę „Częstochowa“ na stratę ponad 90 ton węgla, wartości 74.111 zł.

Na rozprawie Kacperski przyznał się do winy, wyjaśniając, że kwity wydał robotnikom na ich prośby, bezinteresownie, natomiast węgiel na fikcyjne kartki brał dla siebie, bądź też sprzedawał, gdyż znajdował się w ciężkich warunkach materialnych. Mając na utrzymaniu 11 osób, zarabiał 4.800 zł miesięcznie. Poza tym Kacperski przyznał, że w 1930 r. skazany został na 17 miesięcy więzienia za nadużycia w firmie „Reifessen“. Sąd doszedłszy do przekonania, że sytuacja materialna oskarżonego nie była fatalna, bowiem córka jego i zięć także zarabiali, wymierzył Kacperskiemu karę 6 lat więzienia.

Nowe filmy dla szkół

Częstochowa (a). Wydział Filmów Oświatowych Instytutu Filmowego przygotowuje dla młodzieży częstochowskiej szereg nowych filmów naukowych i oświatowych, jak: „Nasze ziemie zachodnie“, „Ludzie ognia i stali“, „Motyle“, „Zima w Białowieży“, „Mikołaj Kopernik“, „Sztuka ludowa w Łowickiem“, „Biskupin“ i in.

I etap biegu Warszawa — Praga — Warszawa zakończony

W Czechosłowacji 1-szy Poredsky - Jugosławia
W Polsce 1-szy Vessely - Czechosłowacja

Łódź (tel. wł.). Wyniki pierwszego etapu biegu kolarskiego Warszawa — Praga przedstawiają się następująco: pierwszy przybył do mety w Łodzi zawodnik Czechosłowacji, Vessely, w czasie 5,51,28 przed Solmanem (Jugosławia), Prosinkiem (Jugosławia) i Cibulą (Czechosłowacja), którzy osiągnęli identyczny czas 5,51,28.

Pierwszym z Polaków był Kudert, który zajął piąte miejsce, 6. Grzelak, 7. Veverka (Czechosłowacja), 8. Pakic (Jugosławia), 9. Ridky (Czechosłowacja), 10. Loos (Czechosłowacja).

Na pryncypalną ulicę Łodzi. Piotrkowską, wjechał pierwszy Pietraszewski, który jednak dał się wyminąć całej czołówce kolarzy. Napierała zajął dopiero dwunaste miejsce. Rzeźnicki, który jechał w bardzo dobrym tempie, miał tuż przed samą Łodzią defekt tylnego koła. Siemiński próbował, podobnie jak w zeszłym roku, inicjować ucieczkę, jednak przeciwnicy dopędzili go.

Praga (tel. wł.). Na pierwszym etapie wyścigu kolarskiego Praga — Warszawa zawodników polskich prześladował wyraźny pech. Zaraz na 10 km miał miejsce wypadek zderzenia kilku zawodników, w wyniku którego Leśkiewicz, Wrzesiński, Sałyga i Łazarczyk doznali poważnych kontuzji.

Wyniki indywidualne przedstawiają się następująco: 1) Poredsky (Jugosławia) — 3.25,57; 2) Zoric (Jugosławia) 3.25,57,2; 3) Pantarescu (Rumunia) 3.25,57,4; 4) Javorzik (Czechosłowacja) 3.25,58; 5) Chicomban (Rumunia) 3.26,30 6) Kapiak (Polska) 3.26,30,2.

Dalsi kolarze polscy zajęli następujące miejsca: Nowoczek — szesnaste, Wiśniewski — siedemnaste, Wyglenda — dziewiętnaste, Grynkiewicz — dwudzieste, oraz Sałyga — dwudzieste pierwsze.

Klasyfikacja drużynowa: 1) Jugosławia 10.18,28,4 2) Rumunia 10.20,08,4; 3) Czechosłowacja II 10.25,18,2; 4) Czechosłowacja I 10.25,50,2; 5) Polska I; 6) Bułgaria; 7) Polska II.

Piłkarze Szkocji na kontynencie

LONDYN. W ramach tournee reprezentacji piłkarskiej Szkocji po Europie, piłkarze szkoccy rozegrają dwa mecze międzynarodowe. Dn. 17 maja br. spotkają się z reprezentacją Szwajcarii, a 23 maja br. z reprezentacją Francji. Szkocki Związek Piłki Nożnej ustalił już skład ekipy, który składa się z 14 graczy.

Jankowski najlepszy motocyklista Śląska

Drobiazgi

● *Brazylijski Związek Piłkarski wydał zaproszenie do Angielskiego Kolegium Sędziów Piłki Nożnej, w którym prosi o przysłanie 6 sędziów angielskich do Brazylii. Anglicy prowadziliby zawody o mistrzostwo od 27 czerwca do 21 grudnia, przy czym otrzymaliby jako wynagrodzenie równowartość 100 funt. miesięcznie na osobę.*

● *W dniach 6, 7 i 8 maja w Szweningen odbędzie się mecz tenisowy o puchar Davisa pomiędzy Holandią a Portugalią. Skład Holandii: Van Swol, Van Meegoren i Rinkel.*

● *Podczas przedolimpijskich zawodów pływackih rekordzista Jugosławii na 100 m. st. grzb. Miloslavic osiągnął czas 1,09,2, co jest nowym rekordem jugosłowiańskim na tym dystansie.*

● *Na miejsce najsłabszego gracza angielskiej drużyny daviscupowej, Waltona, został wyznaczony były mistrz juniorów angielskich lewbręki Baxter. Anglicy wystąpią w Oslo w dniach 11—13 maja w meczu tenisowym (II runda Daviscupu) w składzie następującym: Motrram, Paish, Billington i Baxter.*

BERLIN. (zi) Najcięższy człowiek świata jest Niemcem. Nazywa się Hopmann. Liczy lat 59 i waży 235 kg, z zawodu jest rolnikiem Najwyższy człowiek świata Irlandczyk Olag Peterssen ma 2,64 m. wysokości, a waży 164 kg.

Na kortach świata

Tłoczyński w finale mistrzostw Anglii

Londyn. W finale mistrzostw Anglii, rozgrywanych w Bournemouth Hampshiry, spotkają się Sturgess (Poł. Afryka) i Ignacy Tłoczyński. W półfinałach Sturgess pokonał Spychałę, a Tłoczyński wygrał z Waltonem (Anglia).

W półfinale gry podwójnej panów spotkali się Van Meegeren (Holandia) i Sturgess (Poł. Afryka) z parą Tłoczyński — Spychała. Mecz przerwany został z powodu ulewnego deszczu przy stanie 6:1, 6:0, 1:6, 3:6, w piątym decydującym secie para Tłoczyński — Spychała prowadzi 4:3.

*

Bournemouth. Do ćwierćfinałów gry pojedynczej panów w turnieju o mistrzostwo Anglii na kortach betonowych doszli Tłoczyński i Spychała.

W pierwszym ćwierćfinale Tłoczyński pokonał Holendra Van Meegerena 7:5, 7:5 i 6:2, zaś Spychała wygrał z mistrzem angielskich juniorów Robertsem. Spychała w półfinale walczy z południowym Afrykańczykiem Sturgessem, zaś Tłoczyński z reprezentantem Anglii w Daviskupie, Waltonem, który wyeliminował Jugosłowianina Kukulievica.

Węgry - Austria 3:0 o puchar Davisa

Budapeszt. W spotkaniu tenisowym pierwszej rundy rozgrywek o puchar Davisa, Węgry prowadzą z Austrią 3:0 mając tym samym zapewnione zwycięstwo.

W grze pojedynczej Asboth (Węgry) pokonał Spechta 6:2, 6:2, 6:0, a Adam (Węgry) zwyciężył Redla 6:3, 4:6, 6:4, 4:6, 6:3. W grze podwójnej para węgierska Asboth — Feher wygrała z Austriakami Redlem i Spechtem 6:2, 6:3, 8:6.

W drugiej rundzie Węgry spotkają się ze zwycięzcą meczu Rumunia — Francja.

Szwajcaria — Pakistan 1:1

Bern. W Montreaux w Szwajcarii rozpoczęło się spotkanie tenisowe pierwszej rundy rozgrywek o puchar Davisa między Pakistanem a Szwajcarią.

Po pierwszym dniu stan meczu brzmi 1:1. Albrecht (Szwajcaria) pokonał Malama (Pakistan) 6:1, 6:2, 6:1, a Iftikhar (Pakistan) zwyciężył pierwszą rakietę Szwajcarii Houndera 6:2, 6:4, 6:3.

13 spotkań międzyokręgowych w dniu Święta PZPN

Warszawa. W dniu 13 czerwca br., który jest w bież. roku dniem Polskiego Związku Piłki Nożnej, rozegrane zostaną w całym kraju spotkania piłkarskie pomiędzy reprezentacjami poszczególnych okręgów. Okręgi silniejsze, jak Warszawa czy Kraków, wystawiają 3 reprezentacje, Łódź i Poznań 2 reprezentacje.

Kalendarzyk spotkań przedstawia się następująco:

w Łodz: Łódź—Poznań, **w Zabrzu:** Opole—Zagłębie, **w Radomiu:** Radom—Warszawa I, **w Częstochowie:** Częstochowa—Warszawa II, **w Lublinie:** Lublin—Łódź II, **w Bydgoszczy:** Pomorze—PoznańII, **w Szczecinie:** Szczecin—Śląsk II, **w Bielsku:** Bielsko—Kraków II, **w Przemyślu:** Przemyśl—Kraków III, **w Kielcach:** Kielce—D. Śląsk, **w Rzeszowie:** Rzeszów—Tarnów, **w Siedlcach:** Siedlce—Warszawa III, **w Olsztynie:** Olsztyn—Gdańsk.

Wrocław — Berno Czechosłowacja 2:4 (0:3)

Wrocław (tel.). Występ reprezentacyjnej drużyny Berna wywołał we Wrocławiu wielkie zainteresowanie, gromadząc na boisku około 10 tys. widzów. Czesi górowali nad gospodarzami techniką i dzięki lepszej dyspozycji strzałowej zdołali sobie już do przerwy zapewnić zwycięstwo.

Po zmianie pól drużyna miejscowych zagrała bardzo ofiarnie. Zwycięskie bramki dla gości zdobyli: Palicz 2, Kana 1 i jedna samobójcza. Dla Wrocławia bramki zdobyli: Borek i Zaduszny.

* Austriacki Związek Olimpijski powziął decyzję wysłania swych zawodników na Olimpiadę w Londynie w dwóch grupach. Pierwsza grupa wyjedzie 22 lipca i przebywać będzie do 10 sierpnia. Druga opuści Wiedeń 2 sierpnia i przebywać będzie w Londynie aż do zakończenia Olimpiady.

Poważny kłopot władz

Stadionowi bytomskiemu grozi zniszczenie

Bytom (jl). Tutejszy stadion miejski uchodzi za jeden z największych w Polsce. Niestety, ma on fatalne położenie w pobliżu kopalni „Centrum", co powoduje stałe obniżanie się jego powierzchni. Już od r. 1910 stadion jest odbudowywany bezskutecznie. Nic przeto dziwnego, że jego utrzymanie i administracja przysparzają Zarządowi Miejskiemu coraz więcej kłopotów. W tej chwili teren w niektórych miejscach wykazuje już obniżenie ponad 8 m. Wobec konieczności wkładu coraz większych sum inwestycyjnych, wszelkie projekty na przyszłość stają się nierealne.

Mimo to Zarząd Miejski, uznając ważność tego obiektu dla miasta, zaryzykował w roku bież. inwestycje ponad 300.000 zł. Wczesną wiosną wykonano najkonieczniejsze roboty, m. in. nawieziono gruzu na wysokość 2,5 m., umożliwiono dojazd do stadiono ulicą sportową.

Ostatnio nastąpiła nowa przykra niespodzianka. W bezpośredniej bliskości trybuny pękła skarpa na przestrzeni 50 m. Jak sygnalizowali fachowcy, fundamenty trybuny mogą nie wytrzymać obciążenia i zachodzi obawa zawalenia się jej. Komisja Techniczna Zarządu Miejskiego, w porozumieniu z przedstawicielami przemysłu węglowego, zarządziła zamknięcie stadionu aż do czasu zbadania zagrożonego terenu przez ekspertów górniczych.

Onegdaj rzeczoznawcy ci, po przeprowadzeniu wizji lokalnej, wydali taką opinię: stadion można otworzyć z tym, że opadająca jego część zostanie odgrodzona, aby nie było niebezpieczeństwa dla publiczności.

Hennek zwycięża w Imielinie

Imielin. Przy ogromnym zainteresowaniu publiczności odbyły się na ulicach Imielina wyścigi motocyklowe, zorganizowane z okazji Święta Pracy przez miejscowy klub motocyklowy „Sokół".

Wyniki techniczne przedstawiają się następująco:

W kategorii do 130 ccm zwyciężył Hennek Jan na DKW, do 250 ccm — Hennek Herbert na DKW, do 350 ccm — Kleczek W. (PKM Pszczyna) na Puchu.

W wyścigu o najlepszy czas czas dnia zwycięstwo odniósł Hennek Herbert (Pogoń Katowice) przed Kleczkiem i swoim synem Jankiem.

Igrzyska sportu robotniczego w Krakowie

KRAKÓW. W obecności wicemarszałka Sejmu Szwalbego i przedstawicieli miejscowych władz odbyły się w Krakowie wielkie igrzyska sportowe klubów robotniczych.

Wyniki były następujące:

W finale błyskawicznego turnieju piłki nożnej „Legia" zwyciężyła „Olszę" 3:0 (1:0). Startowało 26 klubów.

W biegu motocyklowym zwyciężył Drabik z „Legii" przed Długoszem i Żurkiem.

W wyścigu kolarskim dla turystów zwyciężył Kapciński (KTK) w czasie 12:10,4, przed Tumą („Garbarnia") i Skurusem („Legia").

W biegu kolarskim kobiet zwyciężyła Kruk (KTK) — 8:06 min., przed Konieczną („Legia").

W konkurencjach lekkoatletycznych rozegrano jedynie sztafety 4 × 100 m. W konkurencji kobiecej zwyciężyła „Legia" I w składzie: Mitan, Kasprzycka, Pieczara, Dudek, uzyskując 58,9 sek.

W konkurencji męskiej wygrała sztafeta klubu „Odzież" — 50,3 sek. przed „Legią".

Finał siatkówki żeńskiej przyniósł zwycięstwo drużynie „Społem", która w finale pokonała „Tramwaj" 2:0, a finał koszykówki męskiej wygrała „Olsza", zwyciężając PMS.

W POZNANIU

Poznań. W ramach Święta Pracy rozegrane zostały w Poznaniu na boisku „Arena" imprezy sportowe, które zgromadziły ponad 3 tys. widzów. W biegu kolarskim dla zawodników z licencją na 15 okrążeń toru przy 5 finiszach, zwyciężył Frąckowiak (ZZK Poznań) w czasie 13:08,2 min., zdobywając 14 pkt. przed Knychałą (Stomil) w czasie 13:08,5 min. i Rozumkiem (Stomil).

W biegu australijskim dla kartowiczów po zaciętej walce zwyciężył Tabaczyński (HCP) w czasie 6:26,6 min. przed Dobickim (Stomil) 8:26,8 min. i Gorzanem.

Mecz piłkarski rozegrany między reprezentacjami klubów robotniczych miasta Poznania i reprezentacją klasy A Poznańskiego Okręgowego Związku Piłki Nożnej, zakończył się po ciekawej grze zwycięstwem reprezentacji POZPN-u w stosunku 6:2 (4:1). Bramki dla zwycięskiej drużyny zdobyli Keczmarek — 2, Nawrot — 2, Chmielewski — 1 i jadna samobójcza. Dla pokonanych zaś Przybylski i Kaliski — po 1.

Obóz dla szczypionistów

Katowice. — W związku z międzypaństwowym meczem szczypiorniaka Polska — Szwecja i występami naszej reprezentacji na Igrzyskach Bałkańskich PZPR postanowił zorganizować 2-tygodniowy obóz treningowy, na którym powołanych zostanie 25 najlepszych szczypiórnistów polskich.

Gramy z piłkarzami Austrii

PARYŻ. Do turnieju piłkarskiego, organizowanego w ramach Igrzysk Związków Zawodowych we Francji, zgłosiły udział reprezentacje związków zawodowych, następujące państwa: Austria, Bułgaria, Czechosołwacja, Hiszpania, Jugosławia, Północna Afryka, Polska, Rumunia, Węgry i Włochy.

W wyniku losowania Polska gra pierwszy mecz z drużyną Austrii w dniu 9 maja w Strasburgu.

Warto przypomnieć, że Strasburg nie jest obcy piłkarzom polskim. Przed wojną odbył się tu bowiem dramatyczny mecz Polska — Brazylia 5:6.

Verey i Csaba zaproszeni do Anglii

Kraków. Krakowski AZS, którego członkam są znani wioślarze Verey i Csaba, otrzymał zaproszenie na start tych wioślarzy w międzynarodowych zawodach wioślarskich w Henley (Anglia), oraz na regaty w Szwecji i Jugosławii.

Obydwaj wioślarze krakowscy, po obozie kondycyjnym w Morskim Oku w Tatrach, rozpoczęli już treningi na Wiśle.

Rademacher nokautuje

Zryw (Świętochłowice) - Baildon 8:8

Świętochłowice. W miejsce mistrza Śląska RKS Batory, który miał walczyć ze Zrywem wystąpiła Huta Baildon, która rozegrała towarzyskie zawody z wicemistrzem Śląska i zremisowała niespodziewanie z groźną drużyną Zrywu.

Wyniki techniczne przedstawiają się następująco (na pierwszym miejscu pięściarze Zrywu):

W muszej-Kowalczyk znokautował w I starciu Michalaka.

W koguciej Trefoń przegrał przez k. o. w I starciu z Chmielem.

W piórkowej Krystyk wypunktował Drozda.

W lekkiej Bartel wygrał przez k. o. z Fiszerem.

W półśredniej Rademacher zwyciężył przez k. o. w II starciu Pierończyka.

W średniej Tyka został znokautowany przez Pawliczka.

W półciężkiej Nieroba po wyrównanej walce przegrał z Urbaniakiem na punkty.

W ciężkiej walka pomiędzy Zimowskim a Drapałem dała po zaciętej walce wynik remisowy.

* * *

Warszawa. W początkach maja przyjeżdża do Polski reprezentacja milicji jugosłowiańskiej, która rozegra trzy mecze:

Pierwszy mecz rozegrają Jugosłowianie z reprezentacją Milicji Polskiej w Warszawie.

Redaguje: Kolegium Redakcyjne *Redakcja*, Katowice, ul. Młyńska 9, tel. 309-73, 305-73, 555-33, 311-84. Rękopisów nadesłanych nie zwraca się. — Przyjmowanie stron między godziną 11—78 codziennie. *Administracja Wydawnictw:* Katowice, ul. Młyńska 9, tel. 301-69. Prenumerata miesięczna z odbiorem na miejscu w Katowicach 120 zł — z przesyłką poczt. 135 zł — z odnoszeniem do domu 170 zł. PKO Katowice III-4950. *Dział Ogłoszeń:* Katowice ul. 3 Maja 12, tel. 309-74 — PKO Katowice III-4830. — Za dział ogłoszeń redakcja nie bierze odpowiedzialności. Wydawca: „CZYTELNIK", Katowice, ulica 3 Maja 12.
Druk: *Drukarnia Nr. 9*, Sp. Wyd. „Czytelnik", Katowice, ul. 3 Maja 12, tel. 310-59
R 30521